

◆ BLAŽILNIK?

Jože Mencinger

◆ ZAOSTAJANJE STROŠKOV DELA
POVEČUJE KONKURENČNOST

Velimir Bole, Jože Mencinger, Franjo Štiblar, Robert Volčjak

◆ DILEME PROIZVODNJE ELEKTRIČNE
ENERGIJE V SLOVENIJI DO 2050

*France Križanič, Vasja Kolšek, Andrej Bučar,
Zvone Košnjek, Miroslav Bugeza, Damjan Kopše*

◆ STATISTIČNA PRILOGA

EIPF

GOSPODARSKA GIBANJA

483

Ljubljana, november - december 2015

UREDNIŠKI ODBOR:

Meta Ahtik, Pravna fakulteta UL, Ljubljana;
Wilfried Altzinger, Wirtschaftsuniversität, Wien, Avstrija;
Jani Bekó, Univerza v Mariboru, Maribor;
Velimir Bole, EIPF, Ljubljana;
Enrico Colombatto, Università di Torino, Italija;
France Križanič, EIPF, Ljubljana;
Jože Mencinger, EIPF, Ljubljana – urednik;
Žan Oplotnik, Univerza v Mariboru, Maribor;
Steve Pejovich, University of Texas, ZDA;
Franjo Štiblar, EIPF, Ljubljana;

GOSPODARSKA GIBANJA objavljajo rezultate raziskovanj EIPF o tekočih gospodarskih dogajanjih. Prva številka je izšla junija 1971, od novembra istega leta pa izhajajo redno vsak mesec (z eno dvojno številko v letu). Do novembra 1974 so objavljala rezultate raziskovanj EIPF za Jugoslavijo in so bila pisana v srbohrvaščini. Od novembra 1974 do oktobra 1991, ko so prenehala izhajati, so rezultate raziskovanj za Jugoslavijo objavljala PRIVREDNA KRETANJA JUGOSLAVIJE, GOSPODARSKA GIBANJA pa so se omejevala na Slovenijo. Publikacijo od 2009 sofinancira Javna agencija za knjigo RS.

NAROČNIKI LAHKO CELOTNO PUBLIKACIJO DOBIJO TUDI NA DOMAČI STRANI EIPF

Pogoji naročila: Naročilo začenja z dogovorno določenim mesecem, naslednja leta se samodejno podaljšuje, konča pa z decembrom tistega leta, v katerem je bilo pisno odpovedano.

© 2015 EIPF, Ekonomski institut d.o.o., Ljubljana, p.p.1722, Prešernova 21,
Tel: (01) 2521688, 2518776, 2518704; Fax: (01) 4256870;
Elektronska pošta: INFO@EIPF.SI,

Domača stran: WWW.EIPF.SI

ISSN številka: 0351-0360

Zaščita vključuje vsako reproduciranje, kopiranje, mikrofilmanje, ne glede na tehniko, celote in posameznih delov.

Tiskala tiskarna CICERO v 400 izvodih.
Oblikovanje in priprava za tisk: Rogač RMV, d.o.o.

KAZALO

BLAŽILNIK? 6

Jože Mencinger

ZAOSTAJANJE STROŠKOV DELA POVEČUJE KONKURENČNOST 15

Velimir Bole, Jože Mencinger, Franjo Štiblar, Robert Volčjak

1. Povpraševanje izvoznikov je normalno in se krepi, storitvenih podjetij pa šibko in stagnira 21
2. Oktobrski medletni padec blagovne menjave ob rasti presežka 22
3. Gospodarska klima ob koncu leta relativno ugodna 24
4. Industrijska produkcija ponovno navzgor 25
5. Zgodnjejesenski porast turističnega povpraševanja 26
6. Brezposelnost nekoliko nižja 26
7. Obrata v dinamiki cen še ni na vidiku 28
8. Zaostajanje stroškov dela vztrajno povečuje konkurenčnost 29
9. Solidni javnofinančni prihodki, preseneča pešanje davka na dodano vrednost od uvoza 31
10. Krediti še naprej navzdol 32
11. Nižji presežek tekoče bilance v oktobru in padanje neto zunanje zadolženosti 34

5

DILEME PROIZVODNJE ELEKTRIČNE ENERGIJE V SLOVENIJI DO 2050 37

France Križanič, Vasja Kolšek, Andrej Bučar, Zvone Košnjek, Miroslav Bugeza, Damjan Kopše

1. Uvod 38
2. Projekcija porabe električne energije v Sloveniji in potrebnih zmogljivosti za njeno pokrivanje 38
3. Makroekonomski vpliv investicij potrebnih za pokrivanje pričakovane porabe električne energije 39
4. Vpliv reprodukcijskega povpraševanja, plač in javnofinančnih prispevkov med proizvodnjo električne energije 43
5. Sklepi 48
6. Metodologija 49
7. Literatura in viri podatkov 51

STATISTIČNA PRILOGA 52

POJASNILO 70

BLAŽILNIK?

Jože Mencinger

1. Kaj početi z »blažilnikom?«

Novi »makrobonitetni ukrep, proticiklični kapitalski blažilnik« naj bi bančni sistem ščitil pred morebitnimi izgubami zaradi čezmerne rasti kreditiranja, povečal njegovo odpornost ter obenem tudi preprečeval čezmerno kreditiranje, medtem ko bi naj blažilnik za tako imenovane druge sistemsko pomembne banke povečal sposobnost pokritja izgub in posledično zmanjšal verjetnost stresnih dogodkov in njihove posledice.

»Blažilnik za druge sistemsko pomembne banke« je fiksni in odvisen od sistemske pomembnosti posamezne banke. Vrednost slednjega je bila določena s »Sklepom o določitvi blažilnika za druge sistemsko pomembne banke« (Ur. l. RS 96/15). Na podlagi deležev v aktivih in v skladu s Smernicami EBA je BS odločila, da so »druge sistemsko pomembne banke« v Sloveniji: NLB d.d., SID banka d.d., Unicredit banka Slovenija d.d., Abanka d.d., Nova KBM d.d., SKB d.d., Sberbank d.d. in Banka Koper d.d. »Blažilnik« za NLB naj bi znašal 1%, za SID in Unicredit 0.5%, za ostale štiri pa 0,25%. Banka oba »blažilnika« izpolnjuje z navadnim lastniškim temeljnim kapitalom.

»Proticiklični kapitalski blažilnik« se giblje med 0 in 2.5% skupne izpostavljenosti tveganjem in velja za ves bančni sistem od 1.1.2016. Trenutno znaša vrednost blažilnika 0%. Posamezna banka naj bi izračunala svoj proticiklični kapitalski »blažilnik« kot tehtano povprečje veljavnih stopenj blažilnika, ki se uporabljajo v državah, v katerih je kreditno izpostavljena. Za izpostavljenosti do drugih držav bi uporabila stopnje »blažilnika«, kot so navedene na spletni strani ESRB (European Systemic Risk Board), za kreditne izpostavljenosti v državah, ki niso navedene na spletni strani ESRB, pa uporabila stopnjo 0%. Ob obratu kreditnega cikla ali znižanju tveganj se vrednost »blažilnika« zniža, kar naj bi bankam omogočilo absorpcijo morebitnih izgub in zmanjšalo tveganje, da bi regulatorni kapital omejeval ponudbo kreditov. Če se vrednost blažilnika zviša, se spremenjena vrednost začne uporabljati 12 mesecev po objavi.

Ključno vodilo za določitev vrednosti proti-cikličnega »blažilnika« je odstopanje razmerja med krediti zasebnemu nebančnemu sektorju in BDP od dolgoročnega trenda tega razmerja. Poleg tega naj bi na določitev vrednosti »blažilnika« vplivali še: letna stopnja rasti cen nepremičnin, ki naj bi merila potencialno precenjenost nepremičnin, letna stopnja rasti kreditov domačemu zasebnemu nefinančnemu sektorju, razmerje med krediti in depoziti zasebnega nefinančnega sektorja, donos na kapital banke in razmerje med krediti in bruto poslovnim presežkom posojiljemalcev. Kazalniki naj bi pokrivali različne vrste tveganj, imeli zadovoljivo napovedno moč pri napovedovanju krize in dovolj dolgo časovno vrsto,

ki omogoča statistično analizo njegove primernosti; »blažilnik« naj bi aktivirali v obdobjih prekomernega kreditiranja, ne pa v obdobju zmerne rasti kreditov, ter pokrival široko področje bančnega in finančnega sistema.

V Tabeli 1 so rezultati posameznih sestavin, s katerimi je BS ocenila, da v slovenskem bančnem sistemu ni tveganj, ki bi izhajala iz prekomernega kreditiranja, zato je stopnja proti-cikličnega »blažilnika« 0 %.

Tabela 1:
Vrednosti kazalnikov za določitev blažilnika

Kazalnik \ Vrednost	Povprečna vrednost (2000Q1-2015Q3) *	Vrednost kazalnikov, upoštevana pri odločitvi o blažilniku, sprejeti v 4. četrtletju 2015 **
Vrzel med krediti zasebnemu nebančnemu sektorju in BDP	-0,4 %	-38,4 %
Letna stopnja rasti cen nepremičnin (na voljo od 2001)	4,4 %	3,5 %
Letna stopnja rasti kreditov domačemu zasebnemu nefinančnemu sektorju	11,3 %	-5,7 %
Razmerje med krediti in depoziti zasebnega nebančnega sektorja	1,2	1,0
Donos na kapital	-0,01	-0,01
Razmerje med krediti in bruto poslovnim presežkom	4,4	2,9

Vir: SURS in lastni preračuni.

*Vrednost služi zgolj za orientacijo.

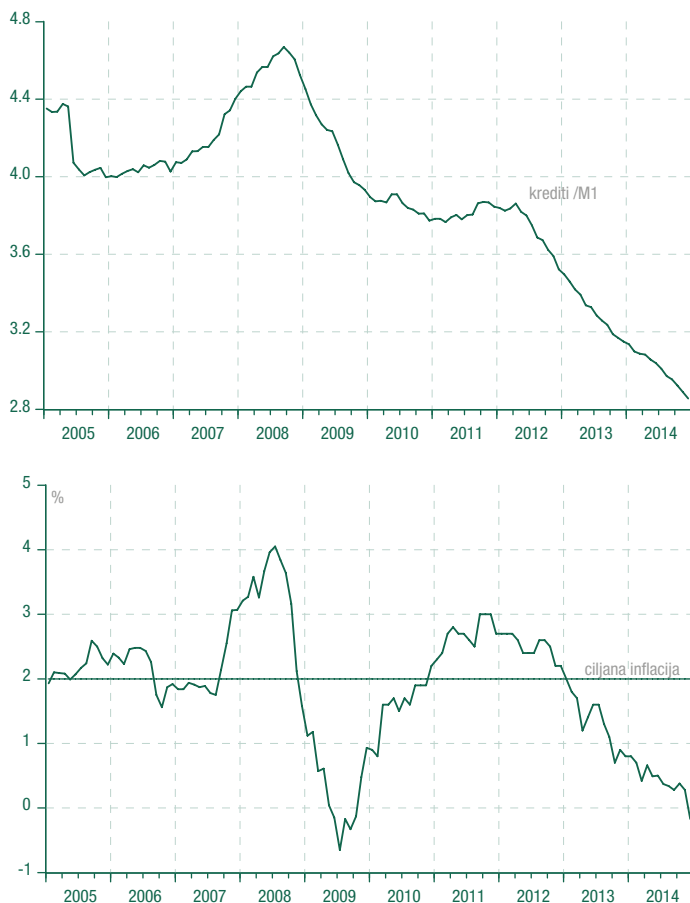
**Uporabljena je zadnja razpoložljiva vrednost kazalnika, 2015Q3. Za letno stopnjo rasti cen nepremičnin je zadnja razpoložljiva vrednost 2015Q2.

»Blažilnik«, ki bi zaostroval kreditiranje, bi v Sloveniji potrebovali pred približno desetimi leti, ko so krediti naraščali celo štirikrat hitreje od rasti nominalnega BDP, njegovo blaženje pa v kriznem razdobju, ko je BS zaostrovala, namesto da bi blažila kriterije kapitalske ustreznosti. Zdaj sta »blažilnika« nepotrebna; razmerje med krediti in BDP bo še dolgo pod trendno vrednostjo, ki bo še nekaj časa določena z dogajanjem v času hazardiranja, začetek uporabe »blažilnika za druge sistemsko pomembne banke« pa je BS razumno prestavila v leto 2019.

Tudi sicer se ob nedelovanju mehanizma denarne politike zdita »blažilnika« bolj nepotreben okras, kot kaj drugega. Očitno gre za še en birokratski »dosežek« bančne unije, o kateri od vselitve v nove prostore v Frankfurtu ni veliko slišati. Res gre za uvajanje infrastrukture, ki bi jo rabili v primeru ponovitve dogajanj pred krizo, a zdi se, da ima ECB pomembnejšo delo - ugotoviti, zakaj transmisijski mehanizem denarne politike, ki naj bi bil temelj njenega delovanja, ne deluje, na kar kaže vsaj dvojje: nesposobnost povečati kreditno aktivnost

in deflacija. Razmerje med krediti bank prebivalstvu, nefinančnim družbam, državi in finančnim institucijam ter denarjem (M1) v evro-območju se je od septembra 2008 z ravni 4.67 do konca 2010 znižalo na raven 3.7, na tej se je umirilo, in se s te ravni začelo izrazito zmanjševati od začetka 2012; do konca 2014 se je znižalo na 2.86. Tudi inflacija je konec 2012 padla pod ciljano 2 odstotno inflacijo in v letu 2014 prešla v deflacijo. Oboje torej potrjuje, da mehanizem denarne politike, ki naj bi deloval prek različnih kanalov (klasični, kanal obrestne mere, premoženjski kanal, kanal deviznega tečaja, bilančni, posojilni) ne deluje. Če poenostavimo, naj bi denarna politika ECB delovala prek določanja temeljne obrestne mere in uravnavanja količine primarnega denarja. Spreminjanje obrestne mere ECB naj bi spreminjalo vse obrestne mere, kar naj bi ob zniževanju obrestnih mer, ki jih določa ECB, pospešilo naložbe. Pri nizkih obrestnih merah je namreč mogoče najti več naložb, katerih stopnja donosnosti je višja od obrestne mere, istočasno pa se pri nizkih obrestnih merah manj spleča varčevati, oziroma se odrekaši zdajšnji potrošnji na račun prihodnje. Čeprav so obrestne mere praktično enake nič, depozitne obrestne mere bank pri ECB pa negativne, to ne pripomore k oživljanju kreditov in investicijskega povpraševanja. To je pravzaprav razumljivo. Če ne vem, komu bom lahko kaj prodal, si denarja za proizvodnjo ali njeno širjenje ne bom sposodil. Ne glede na obrestno mero, tudi če je ta 0 odstotna. Zato se je ECB odločila za kvantitativno sproščanje; povedano po domače, za tiskanje denarja. Tudi to ne pomaga, denar ostaja v bankah ali pa se seli na kapitalske trge, v sodobne makroekonomske igralnice, kjer dviga »vrednost« delnic in napihuje nov finančni balon. To kaže, da bo »blažilnik« najbrž res potreben, če in ko bo mehanizem denarne politike, na katerega se zanaša ECB, začel delovati. Dotlej pa bi se veljalo ukvarjati s posledicami 60 milijardnega mesečnega ustvarjanja novega denarja za ustvarjanje finančnega balona.

Slika 1
Nedelovanje mehanizma denarne politike ECB

Vir podatkov: ECB in Eurostat

2. »Blažilnik« in drugi problemi v Sloveniji

Tudi BS bi se, namesto ukvarjanja s precej irelevantnim »blažilnikom«, v katero je sicer kot članica EMU prisiljena, ter z različnimi reorganizacijami, s katerimi povečuje število zaposlenih in količino postopkov, morala ukvarjati s svojo vlogo v popolnem zastoju kreditiranja ter nepotrebem, pravno vprašljivem izbrisu podrejenih obveznic. Ne more se namreč otesti sokrivde za spremembe Zakona o bančništvu, ki jih je Državni zbor v zakonodajni ihti sprejel novembra 2013; ihta je sicer skladna s temeljnim načelom slovenske poosamosvojitvene politike – popolno poslušnostjo evropskim oblastem. Poslanci pri že trinajsti spremembi Zakona o bančništvu novembra 2013 sploh niso vedeli, zakaj gre, a

tega jim ne gre zameriti; vprašanje je zanje preveč zahtevno. Pisanje spremembe pa se je začelo avgusta 2013 v režiji Ministrstva za finance in Banke Slovenije in pod budnimi očmi evropskih uradnikov, ki naj bi kar z elektronsko pošto določali vsebino členov. Stiska, v kakršni se je znašla takratna »slovenska trojka«, je sicer vsaj razumljiva; spomnite se opisov »katastrofe« v vseh medijih in vabljenja prave »trojke«. A vlada in Banka Slovenije bi evropske oblasti morali vsaj vprašati:

10

1. Kako se je po »računanju« ter zamenjevanju ocenjevalcev kapital v bankah v dveh mesecih (od septembra do decembra 2013) skrčil za 2.9 milijarde evrov; še septembra ga je bilo za 1.8 milijarde evrov, decembra pa za -1.1 milijarde evrov?
2. Od kod kar 1.5 milijardna razlika med ocenama finančne luknje dveh tujih institucij, ki jih je vsilila Evropska komisija? Ogromni razliki med ocenama ni nihče oporekal, brez ugovorov je bila sprejeta najslabša ocena.
3. Kako je EK prišla do fantomskih številke o bodočem razvoju slovenskega gospodarstva, ki je za lani in letos napovedovala 3.8 in 2.9 odstotno krčenje BDP? S povsem nesmiselnimi stresnimi testi so nato ocenili sposobnost bančnega sistema, da se sooči s poslabšanjem stanja; tega so določili s scenarijem, ki ni imel nikakršne zveze z realnostjo.

Očitno je, da so najprej določili številke; tolikšne, kot so bile potrebne, da so stanje v slovenskem bančništvu in gospodarstvu prikazali kot katastrofalno, kar naj bi zagotovilo poslušnost in razprodajo premoženja ter končno uveljavitev »pravega« kapitalizma, v katerem so lastniki vsega vrednega tuje multinacionalke. Je BS naredila le, kar so ji »svetovali« evropski uradniki, ki so nato dovolili »prepovedano državno pomoč«, vmes pa izposlovali še »privatizacijo« petnajstih podjetij?

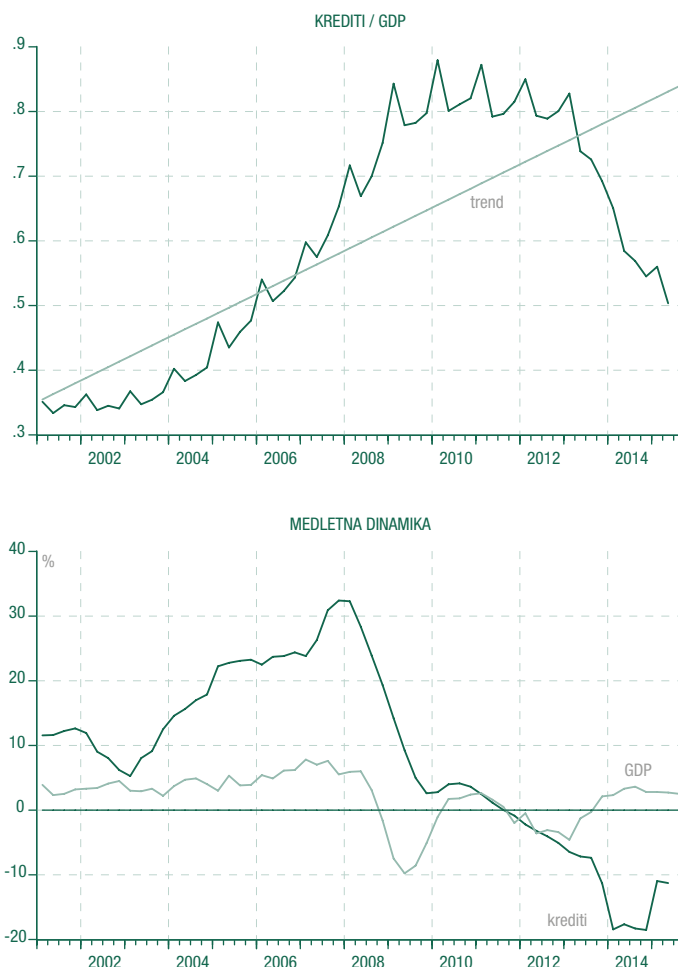
Kako pohlevne so slovenske oblasti, pa res morda še bolj kot ravnanje BS, kaže ravnanje Ustavnega sodišča Slovenije, ki je o hierarhiji pravnih aktov EK in Slovenije povprašalo Evropsko sodišče v Luksemburgu. Ali res ne ve, ne zna ali ne upa presoditi, kakšni so hierarhični odnosi med različnimi akti EK in slovensko zakonodajo? Po poročanju medijev naj bi luksemburško sodišče že ugotovilo, kako je s tem, a odgovor bodo poslali z nekaj meseci zamude; zamuda namreč, podobno kot tajnost, povečuje pomembnost tistega, ki odloča.

BS je z določitvijo 0% vrednosti »blažilnika« ugotovila, da presežno kreditiranje ne ogroža bančnega sistema, kar gotovo drži; ogroža ga premajhno kreditiranje. Delež slabih kreditov, s katerimi se kar naprej operira kot s problemom, ki preprečuje kreditiranja, se namreč samodejno povečuje prav zaradi zaustavitve kreditiranja in reprogramiranja kreditov. Povedano enostavno; če zmanjšuješ imenovalca (vsi krediti), števec (slabi krediti) pa ostaja nespremenjen, se ulomek povečuje. A dejansko se števec z zmanjševanjem imenovalca celo povečuje, saj gospodarska družba, ki ne dobi kredita ali ji ga banka ne reprogramira, ne more plačati upnikom, zato tudi njihovi krediti postanejo slabi. Isto velja za razmerje med krediti in BDP; če ekonomska politika z »varčevanjem« zmanjšuje BDP, se razmerje med

kreditih in BDP, ki naj bi bilo odločilno za spreminjanje »blažilnika«, samodejno povečuje. Gornji del Slike 2 kaže gibanje najvažnejšega kazalnika za uveljavljanje proti-cikličnega »blažilnika«, to je razmerja med krediti in kvartalnim BDP na letni ravni med prvim kvartalom 2001 in tretjim kvartalom 2015 ter enostavni linearni trend kazalnika. Spodnji del slike pa kaže dinamiko komponent kazalnika, torej medletno dinamiko kreditov in BDP. Slika je dovolj zgovorna in ne potrebuje posebne obrazložitve; kaže kako bliskovito se je Slovenija iz gospodarstva, ki ni bilo zasvojeno s krediti, spremenila v kreditno zasvojeno gospodarstvo; še sredi 2001 je bilo razmerje med krediti prebivalstvu in nefinančnim družbam ter BDP 0,35, do 2010 pa je razmerje preseglo 0,90. Nato pa se je (pre)hitro in le zaradi krčenja kreditov vrnilo na 0,5.

11

Slika 2
Temeljni kazalnik potreb po uveljavitvi »blažilnika« v Sloveniji

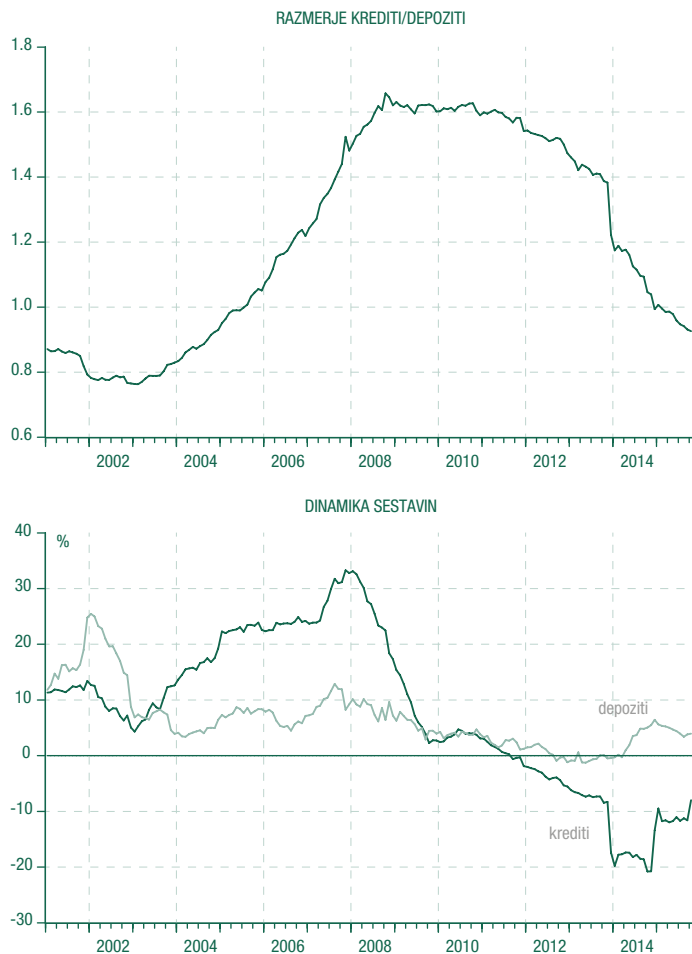
Vir podatkov: SURS in BS

S hazardiranjem med letom 2007 in 2008, so tudi za Slovenijo postali relevantni nauki ameriškega ekonomista Hymana Minskyja, ki je pred dobrimi štirimi desetletji dokazoval, da so krize vgrajene v sistem kreditiranja in zato neizogibne. A takrat je ekonomska veda še trdno verjela v vsemogočnost trga, deregulacijo in ustvarjanje bogastva s finančnim poglobljanjem, gospodarjenje pa ni zahtevalo veliko kreditiranja; večina kreditojemalcev je s krediti le dopolnjevala lastna sredstva. V zdajšnji krizi je zanimanje za njegove nauke oživel. Po njih je kreditojemalce mogoče razvrstiti v tri skupine; v prvi so tisti, ki s tokovi dohodkov lahko servisirajo kredite, saj so z njimi le dopolnili lastna sredstva, v drugi tisti, ki lahko odplačujejo obresti, ne pa glavnice, v tretji pa tisti, ki ne morejo plačevati niti obresti. Ko so najemali kredite, so se skupaj z bankami zanašali na nikdar končano rast vrednosti premoženja. Ko se rast, ki je virtualna, zaustavi, njihovi krediti postanejo »slabi«, banke pa previdnejše in tudi manj sposobne za nadaljevanje kreditiranja. Kreditni krč je tako vgrajen v sistem, v katerem večina podjetij, pri nas več kot drugje, kreditov ne uporablja le za »razširjeno«, ampak tudi za »enostavno reprodukcijo«, torej za finančno premoščanje v času med nakupi materiala in prodajo izdelkov. Tudi del prebivalstva, pri nas manj kot drugje, kredite uporablja za povsem običajno tekoče trošenje in ne le za premoščanje razlik med tekočimi dohodki in nakupi trajnih potrošnih dobrin. Zato je vse večji delež novih kreditov potreben za odplačevanje zapadlih, njihova nesposobnost ustvariti gospodarsko rast je splošna. Gospodarstva za enako gospodarsko rast potrebujejo vse več kreditov, vsak nov evro kredita je šibkejši od prejšnjega. Krediti namreč vse manj služijo rasti BDP in vse bolj vračanju dospelih kreditov in graditvi Ponzijevih shem.

Na Sliki 3 je prikazano gibanje razmerja med krediti prebivalstvu in nefinančnim družbam ter njihovimi depoziti, ki je prav tako element za sprejemanje odločitev o spreminjanju vrednosti »blažilnika«. Razmerje naj bi kazalo trdnost bilanc bank in njihovo neodvisnost od grosističnih virov financiranja. Gornji del Slike 3 kaže njegovo gibanje po letu 2001, na spodnjem delu slike pa je prikazana medletna dinamika njegovega števca (kreditov) in imenovalca (depozitov). Med koncem 2005 in koncem 2008 je razmerje od »normalne« vrednosti 1, to je od neodvisnosti od grosističnih trgov financiranja, naraslo na vrednost 1.62; a vračanje na »normalno« vrednost, ki je sledilo, je bilo prehitro; vračanje je bilo doseženo s krčenjem kreditov. Banka Slovenije je sicer maja 2014 poskusila s »Sklepom o minimalnih zahtevah za zagotavljanje ustrezne likvidnostne pozicije bank in hranilnic« omejiti dinamiko zniževanja razmerja med krediti in vlogami nebančnega sektorja, a podatki ne kažejo, da bi bila pri tem uspešna. Februarja 2015 se je razmerje med krediti vrnilo na vrednost 1, oktobra 2015 pa že na vrednost 0.93. Seveda gre velik del znižanja razmerja pred tem pripisati prenosu slabih kreditov na DUTB, a se je razmerje krčilo tudi po prenosu in to predvsem zaradi zmanjševanja kreditov in ne zaradi rasti depozitov, ki so bolj ali manj spremljali gospodarsko rast.

Slika 3

Razmerje med krediti in depoziti ter dinamika kreditov in depozitov nefinančnega sektorja

Vir: BS

»Blažilnik« sodi med šibke, za zdaj tudi irelevantne poskuse ECB in drugih finančnih institucij preprečiti nastajanje nove finančne krize zaradi presežnega kreditiranja, vsaj dokler mehanizem denarne politike ECB ne deluje. Toda ECB z nedelovanjem mehanizma, ki ga kljub temu uporablja, sama ustvarja novo finančno krizo, v kateri pa si z »blačilnikom« predvidene velikosti ne bo dalo prav veliko narediti. Tudi BS bi najbrž mogla najti precej pomembnejše področje za svoje, sicer s strani ECB in EU zahtevano delovanje, v kar nedvomno sodi pojasnitev svojega delovanja med poletjem in jesenjo 2013.

Reference:

Banka Slovenije:

»Omejevanje dinamike zniževanja razmerja med krediti in vlogami nebančnega sektorja kot makrobonitetni instrument Banke Slovenije«, Finančna stabilnost in makrobonitetna politika, 21. julij 2014;

Banka Slovenije:

Pregled učinkov makrobonitetnega instrumenta GLTDF, del poročila o denarni stabilnosti, maj 2015;

Banka Slovenije:

»Proticiklični kapitalski blažilnik« <https://www.bsi.si/financna-stabilnost.asp?MapaId=1882>

Banka Slovenije:

»kapitalski blažilnih za druge sistemske pomembne banke«

<https://www.bsi.si/financna-stabilnost.asp?MapaId=1883>

ZAOŠTAJANJE STROŠKOV DELA POVEČUJE KONKURENČNOST

Velimir Bole, Jože Mencinger, Franjo Štiblar, Robert Volčjak

Domače trošenje je septembra poraslo, a porast je bil sezonske narave. Dinamika trošenja prebivalstva ima podobne značilnosti kot skupno domače trošenje; trošenje države je stagniralo, bolj dolgoročna dinamika se je okrepila; investicije v osnovna sredstva so se povečale, bolj dolgoročna dinamika pa se je poslabšala. Izvozno povpraševanje se še naprej zmanjšuje; pešanje pa je v EU intenzivnejše kot v Sloveniji, konkurenčnost izvoznikov iz Slovenije se zato vztrajno in močno povečuje. V drugi polovici leta je preseгла vrednosti pred krizo in konkurenčnost izvoznikov iz ostalih delov EU. K temu je veliko prispevalo zaostajanje stroškov dela za stroški dela v evro območju. Premajhno trošenje vse manj zavira rast gospodarstva, razlike med sektorji so velike. V predelovalni dejavnosti povpraševanje ne ovira gospodarske aktivnosti, v storitvenih sektorjih pa premajhno povpraševanje ostaja glavna ovira rasti. Trošenje v nekaj naslednjih mesecih naj bi se krepilo, a brez večjih pospeškov.

15

Dinamika blagovne menjave se je v oktobru umirjala, posebno uvoza iz nečlanic EU (cenejši energenti). Umirjanje blagovne menjave je bilo nadpovprečno hitro tudi v primerjavi z drugimi članicami EU28.

Gospodarska klima je v decembru ugodna, boljša kot je bila mesec prej, leto prej in nad dolgoletnim povprečjem. Zaupanje v predelovalnih dejavnostih je bilo enako zaupanju mesec prej, večje kot pred letom in nad dolgoletnim povprečjem. Zaupanje se je ustalilo tudi v storitvenih dejavnostih, zaupanje v gradbeništvu se je pokvarilo, pričakovanja za naslednje tri mesece pa so se večinoma zvišala. Še bolj je upadlo zaupanje v trgovini na drobno. Gospodarska klima se je novembra v primerjavi z enakim obdobjem v letu 2014 v celotni EU28 nekoliko popravila, medtem ko se je kratkoročno poslabšala.

Industrijska produkcija se je v medletni primerjavi popravila, a se je kratkoročno krčila. Industrijska produkcija v EU28 in v evro-območju je v oktobru glede na september porasla, porasla je tudi v letu dni, najbolj v Litvi in na Nizozemskem, padla pa je v Grčiji.

Vrednost gradbenih del je bila oktobra nižja kot septembra in precej nižja kot oktobra lani, vendar impulzni trend kaže na krepitev. Skupno število turističnih prenočitev se je v zgodnji jeseni zvišalo, a trendno kaže na upadanje. K medletnem porastu so prispevali tuji in domači turisti, pri obeh pa se je impulzni trend obrnil navzdol. Zračnemu transportu je

tudi oktobra šlo dobro, mestni cestni prevoz je stagniral, blagovni promet v Luki Koper pa je bil oktobra manjši kot oktobra lani.

Na trgu dela se je stanje nekoliko izboljšalo. Število delovno aktivnih se je povečalo, prav tako se je povečalo število zaposlenih pri pravnih osebah, medtem ko se je njihovo število pri fizičnih osebah zmanjšalo. Število iskalcev dela na zavodih za zaposlovanje se je novembra v primerjavi z oktobrom zmanjšalo, bilo jih je malone 7 odstotkov manj kot pred letom. Manj kot oktobra se jih je prijavilo na novo, prevladovali so tisti, ki so izgubili delo za določen čas, med tistimi, ki so zavode zapustili, pa se jih je precej manj kot prej ponovno zaposlilo ali samozaposlilo.

16

Stopnja brezposelnosti se je v letu dni znižala tako v evro območju kot v celotni EU, a število brezposelnih, posebno v evro območju, ostaja veliko. Najnižji stopnji brezposelnosti imata Nemčija in Češka, najvišji Grčija in Španija.

Novembra so se življenjski stroški povečali, dinamika padanja se je omilila, osnovna inflacija pa je še padala. Cene storitev so ostale nespremenjene, cene blaga so se povečale. Glavnino podražitev so prinesla sezonske podražitve obutve in obleke, cene pa so stiskali naftni derivati ter sadje. Harmonizirani indeks cen se je novembra prav tako povečal, medletno je padal, v evro območju pa stagniral. Proizvajalčeve cene so se novembra ponovno obrnile navzdol, najbolj cene surovin, medtem ko so cene investicijskih dobrin stale. Bolj dolgoročno se cene ne povečujejo v nobenem segmentu namenske strukture in na nobenem segmentu trga. Cenovna pričakovanja ne kažejo opaznih sprememb. Cene surovin se še naprej znižujejo, najbolj so se znižale cene nafte, porasle so samo cene neprehrambenih kmetijskih pridelkov.

Oktobra so se povprečne plače povečale, a povečanje je bilo šibkejše od sezonskega, dinamika plač se je ponovno obrnila navzdol, razlike v rasti plač med dejavnostmi pa so bile majhne. Tudi razlike v letnem povečanju plač med dejavnostmi so bile majhne. V javnofinančni dejavnosti so se plače medletno povečale v ožji državi, v zdravstvu in v izobraževanju pa so se znižale. Stagniranje plač spremlja tudi podobna dinamika ostalih komponent stroškov dela, zato stroški dela še naprej vse bolj zaostajajo za stroški dela v evro območju, kar povečuje konkurenčnost gospodarstva. Zaostanek glede na evro območje pri plačah in ostalih stroških dela v širši državi je še bistveno večji; že dve leti stagnerajo na nominalni ravni, ki je nižja od ravni ob začetku krize.

Javnofinančni prihodki so se novembra zmanjšali, zmanjšala se je tudi bolj dolgoročna dinamika. V primerjavi z lani so letos novembra javnofinančni prihodki prinesli za 60, kumulativno do novembra pa že za 370 milijonov evrov več kot lani. Novembrsko zmanjšanje je posledica enkratnega oktobrskega povečanja, predvsem časovnega premika vplačil trošarin in davka na dodano vrednost iz septembra na oktober pa tudi zelo nizke vrednosti v oktobru 2014. Neugodno preseneča le vse bolj sistematično padanje medletnih stopenj

donosa od davka na dodano vrednost od uvoza, ki sovpada s krčenjem uvoza. Donosnost neposrednih davkov in ostalih prihodkov se je novembra povečala, močno predvsem donos od davka od dohodkov pravnih oseb, medletno pa so porasle vse pomembnejše davčne oblike neposrednih davkov in ostalih prihodkov razen prihodkov upravnih organov in denarnih kazni.

Oktober so se skupni krediti podjetjem in gospodinjstvom ponovno zmanjšali. Čeprav gospodarstvo še naprej raste hitreje kot v evro območju, krediti podjetjem v evro območju stagnirajo, v Sloveniji pa še naprej padajo enako hitro kot so pred sanacijo bank. Krediti gospodinjstvom so po avgustu, tako kot v evro območju, pospešili tudi v Sloveniji. Depoziti prebivalstva so se ponovno povečali; depoziti podjetij so padli, tudi bolj dolgoročna dinamika depozitov podjetij se je zmanjšala. Povečana repatriacija depozitov je povečala finančno neodvisnost gospodarstva od bank, zato so se začele zniževati tudi omejitve, ki jih podjetjem predstavljajo težave s financiranjem.

17

S politiko krčenja posojil banke že neposredno poslabšujejo tudi svojo solventnost; ne izgubljajo le obrestnih ampak tudi neobrestne prihodke, ki so poleg zniževanja pasivnih obresti, ključni rezervni vir za reševanje bilance uspeha. S krčenjem kreditne in nanjo vezanih aktivnosti so banke v prvih devetih mesecih letos neto izgubile približno polovico dejansko realiziranega čistega rezultata. Medbančne obrestne mere se še naprej počasi znižujejo, posojilne obrestne mere le rahlo nihajo, depozitne ostajajo nespremenjene.

Presežek v tekoči bilanci se je v oktobru zmanjšal, a je ostal visok, kumulativno pa se bliža 8% BDP, saj presega poldrugo milijardo evrov. K temu sta več kot 1.4 milijarde prispevala presežek v blagovni menjavi, več kot 1.8 milijard presežek v storitveni, zmanjševala pa sta ga primanjkljaja na računih primarnih in sekundarnih dohodkov. Na finančnem računu so se v devetih mesecih obveznosti povečale, kar je rezultat zmanjšanja pri neposrednih naložbah in povečanja pri portfeljskih in ostalih naložbah. Bruto zunanji dolg se je v letu dni zmanjšal za slabo milijardo evrov, privatnega je le še tretjina. Neto zunanji dolg se je septembra zmanjšal za malo manj kot pol milijarde evrov, zdaj znaša približno 30 odstotkov letošnjega BDP, kar je najmanj po letu 2007. Donos na slovenske desetletne obveznice kljub majhnemu povečanju ostaja pod 1.7%.

LAGGING LABOR COSTS INCREASE COMPETITIVENESS

Velimir Bole, Mencinger, Franjo Štiblar, Robert Volčjak

18

Growth of domestic consumption in September was of a seasonal nature. Dynamics of households consumption had similar characteristics as total domestic consumption. Government spending stagnated in September, while longer term dynamics strengthened. Investments in fixed assets increased, but longer term dynamics deteriorated. Export spending continues to decline; the decrease is more intense in the EU than in Slovenia, because the competitiveness of Slovenian exporters has been steadily and significantly increasing. In the second half of the year, it exceeded pre-crisis levels and the competitiveness of exporters from other parts of the EU. Relative lag in the dynamics of labor costs compared to the dynamics of labor costs in the euro area, contributed most. Under-spending inhibits the growth of the economy, but there are large differences between sectors. In the manufacturing sector demand does not hinder economic activity, while in the service sector, a lack of demand remains the main obstacle to growth. Spending in the next few months should strengthen, but without a major acceleration.

The dynamics of foreign trade in October slowed, especially imports from non-EU countries (cheaper energy). The slowdown of trade was above average in comparison with other EU28 states.

The economic climate has been favorable in December, better than the previous month, the previous year, and above the long-term average. Confidence in the manufacturing sector was the same as the confidence a month earlier, higher than a year ago and above the long-term average. Confidence was stable in the services sector, while it decreased in construction where expectations for the next three months are mostly favorable. Confidence in the retail trade lowered even more. Economic sentiment in November compared with the same period in 2014 across the EU28 improved, while in the short-term the sentiments deteriorated.

Industrial production in the yearly comparison improved, but it shrunk in the short term. Industrial production in the EU28 and in the euro-zone in October, compared to September rose. It also rose within a year; the most in Lithuania and the Netherlands, it fell in Greece.

The value of finished construction works was in October slightly lower than in September and much lower than in October last year, but the impulse trend indicates a strengthening. Total

number of tourist overnight stays increased in early autumn, while the trend is declining. There was an interim increase in the contribution of foreign and domestic tourists, while the impulse trend reversed in both. Air transport was also going well in October, urban road transport stagnated, transport of goods in the Port of Koper was lower in October than in October last year.

In the labor market, the situation has improved. The number of employees has been increasing, as has also the number of employees with companies. The number of job seekers in the employment offices in November compared to October decreased for almost 7 percent from a year ago. There were less newly registered jobseekers than in October, the number was dominated by those who have lost their jobs for a certain period of time. Between those who left employment institutions, there were less re-employed or self-employed.

19

The unemployment rate in a year declined in both the euro area and the EU, but a number of unemployed in the euro area remains high. The lowest unemployment rates are in Germany and the Czech Republic, the highest are in Greece and Spain.

In November, the cost of living increased and the pace of decline eased, core inflation continued to fall. The prices of services remained unchanged, while prices of goods increased. The majority of price increases were brought by seasonal increases in clothing and footwear prices and they were squeezed by petroleum products and fruit. Harmonized index of consumer prices in November also increased year on year, in the euro area it remained unaltered. Producer prices in November again turned down, the most prices of raw materials, while the prices of capital goods stagnated. In a longer term, the prices did not increase in any production segment and in any segment of the market. Price expectations remain subdued. World commodity prices continue to fall, oil prices the most, only prices of non-food crops rose.

In October, the average wage increased, but the increase was weaker than the seasonal dynamics; thus wages have once again turned down and the differences in wage growth between the activities have been small. Differences in the annual increases in wages among the activities were also small. In the public sector, wages increased year on year in the core government sector, while they decreased in health and education services. Stagnant wages were accompanied by similar dynamics of other components of labor costs, therefore labor costs continue to increasingly lag behind the labor costs in the euro area, which increases the competitiveness of the economy. The lag behind the euro area wages and other labor costs in the public sector is much greater, they were stagnating at a nominal level for two years, and are lower than the level at the beginning of the crisis.

In November, general government revenues were lower, the more long-term dynamics declined. In General government revenues in November brought 60 millions € more than in November 2014, the cumulative to November was already 370 million € more than last

year. The November decrease was primarily due to one-off increase in October, primarily temporal shift of excise tax and value added tax from September to October as well as the very low levels in October 2014. Unfavorable surprising is more and more systematic decline in the revenues of the value added tax on imports, coinciding with the contraction of imports. Revenues on direct taxes and other revenues increased significantly mainly from income tax. However, all important forms of direct taxes and other revenues excluding the revenues of administrative bodies and fines increased.

20

In October, total credits to companies and households continued to decline. While the economy continues to grow faster than in the euro area, loans to enterprises in the euro area stagnate while in Slovenia continue to fall at the same rate as before the rehabilitation of banks. Loans to households since August accelerated in Slovenia similarly as in the euro area. Deposits of households were up again; corporate deposits have fallen even more and long-term dynamics of corporate deposits worsened. Increased repatriation of deposits has increased the financial independence of the business sector from the banks, Thus, the financing constraints imposed by the banks and the regulator, eased.

The policy of contracting the lending has already directly worsened even the solvency of banks; they are losing not only interest incomes but also non-interest income, which, in addition to decline in deposit interest rates is the key resource for resolving the profit and loss account. With the contraction of credits and credit related activities the banks lost one half of actually realized net result in the first nine months of this year. Interbank interest rates continue to slowly decrease, the borrowing rates fluctuate slightly, the deposit interest rates remain unaltered.

The surplus in the current balance in October decreased, but remained at high levels, cumulatively it is approaching 8% of GDP. To this more than 1.4 billion was contributed by a surplus in trade in goods and more than 1.8 billion by surplus in services, while the deficit in the accounts of primary and secondary income decreased the balance of payment surplus. In the financial account in the first nine months liabilities increased as a result of a reduction in direct investments and increase of portfolio and other investments. Gross external debt during the year fell by almost one billion €, the share of private sector is yet a third. Net external debt in September decreased by a little less than half a billion €, it stands at about 30 per cent of GDP, the lowest since 2007. The yield on Slovenian ten-year bonds despite a small increase remained below 1.7%.

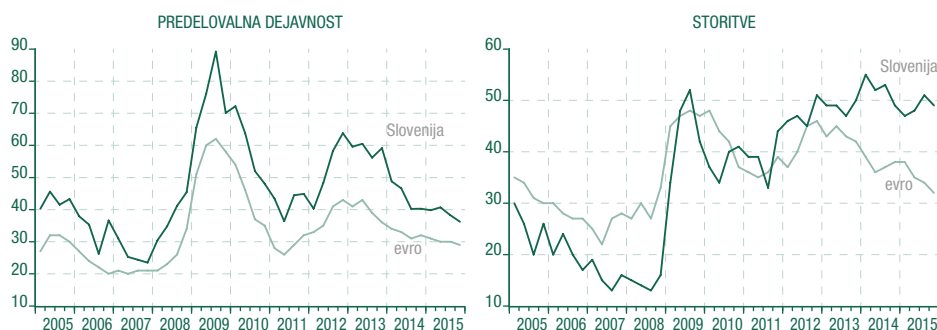
AGREGATNO POVPRŠEVANJE IN PRIČAKOVANJA

1. Povpraševanje izvoznikov je normalno in se krepi, storitvenih podjetij pa šibko in stagnira

Domače trošenje je septembra poraslo za 5.9%. Povečanje je bilo predvsem sezonske narave, saj bolj dolgoročno ni prišlo do opaznega povečanja. Dinamika impulznega trenda se je sicer izboljšala, vendar je še vedno negativna. Verjetno je to še vedno posledica siceršnjega (začasnega?) pojemanja rasti v tretjem četrtletju letos.

Omejitve proizvodnje na strani povpraševanja

21

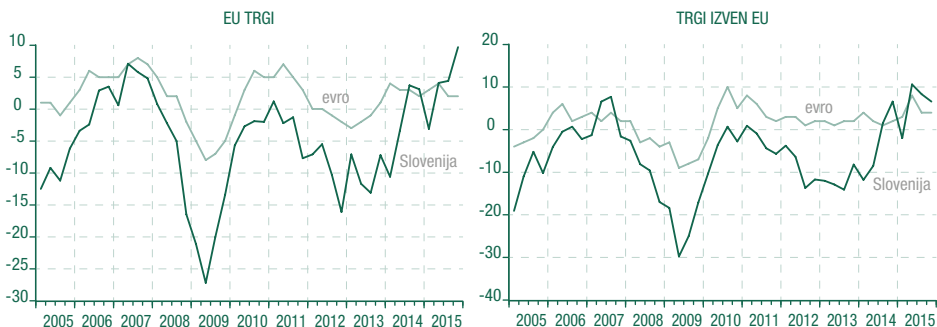
Vir: Baza podatkov EC, AMECO; lastni izračuni

Opomba: Odstotek podjetij, pri katerih šibko povpraševanje resno ovira proizvodnjo

Dinamika trošenja prebivalstva ima podobne značilnosti kot skupno domače trošenje. Septembra se je povečalo za 6.3%. Bolj dolgoročno pešanje, ki ga je še kazal avgust, se je precej zmanjšalo, tako da je tudi celotno tretje četrtletje bilo po medletni dinamiki najmočnejše v letošnjem letu. Trošenje države je septembra stagniralo na isti ravni kot avgusta, bolj dolgoročna dinamika pa se je opazno okrepila. Investicije v osnovna sredstva so se povečale za 6.1%, bolj dolgoročna dinamika pa se je še poslabšala, tako da je bila medletna rast tretjega četrtletja bistveno slabša od prvega in drugega četrtletja.

Izvozno trošenje za blago se še naprej zmanjšuje. Oktobra se je zmanjšalo za 1.1%. Še naprej se umirja tudi izvozno trošenje izven EU. Pešanje izvoznega trošenja je v EU malo intenzivnejše kot v Sloveniji. To ne čudi, saj se konkurenčnost izvoznikov iz Slovenije po velikem poslabšanju tekom 2012 vztrajno in močno povečuje. V drugi polovici letošnjega leta je presegla celo vrednosti pred krizo, saj je konkurenčni položaj izvoznikov iz Slovenije enotnih stroškov dela, je prav relativno zaostajanje stroškov dela za enotnimi stroški dela v evro območju veliko prispevalo k takšni dinamiki konkurenčnega položaja.

Konkurenčni položaj izvoznikov

Vir: Baza podatkov EC, AMECO; lastni izračuni

Opomba: Konkurenčni položaj izvoznikov na tujih trgih: višek podjetij, ki ocenjuje, da je njihov izvozni položaj dober nad podjetji, ki ocenjujejo, da ni; odstotki vseh anketiranih.

22

Premajhno trošenje praktično vse manj zavira rast gospodarstva, vendar so razlike med sektorji proizvodnje ogromne. V predelovalni dejavnosti (kjer je glavnina izvoznikov) povpraševanje praktično več ne ovira gospodarske aktivnosti, medtem ko je v storitvenih sektorjih premajhno povpraševanje še naprej glavna ovira za povečanje rasti. Konec letošnjega leta je povpraševanje po produktih storitvenih sektorjev še vedno na isti ravni kot v letu 2012; okoli polovice podjetij namreč ocenjuje, da jih neustrezno povpraševanje resno ovira pri rasti proizvodnje.

Pričakovanja kažejo, da naj bi se trošenje v nekaj naslednjih mesecih krepilo, tako blaga kot storitev. Tudi pričakovano izvozno trošenje naj bi se ponovno krepilo, vendar nikjer ni pričakovati večjih pospeškov. Pričakovano povpraševanje je sicer v vseh segmentih gospodarstva nad dolgoletnim povprečjem, vendar višek tistih, ki pričakujejo povečanje povpraševanja nad tistimi, ki pričakujejo zmanjšanje, ne presega 10% vseh anketiranih, ne pri blagu in ne pri storitvah.

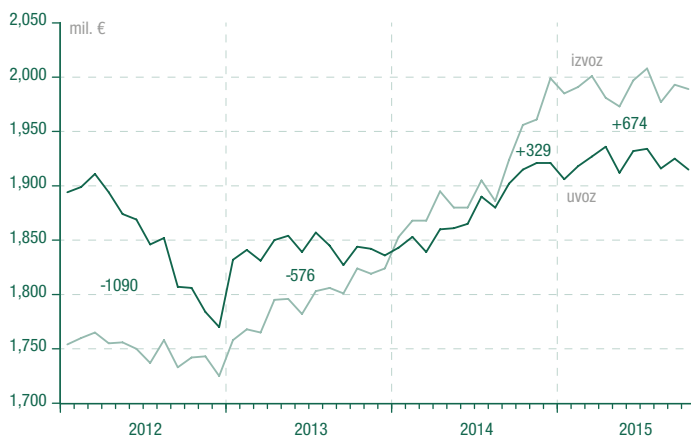
2. Oktobrski medletni padec blagovne menjave ob rasti presežka

Dinamika blagovne menjave se je v oktobru umirjala, posebno v uvozu iz nečlanice EU (cenejši energenti). Umirjanje slovenske blagovne menjave je bilo nadpovprečno hitro tudi v primerjavi z drugimi članicami EU28. Ali temu botrujejo podpovprečni rezultati nemškega izvoza in rasti BDP?

V septembru je bil dosežen trgovinski presežek, vendar medletna dinamika zunanje trgovine še naprej usiha in je za Slovenijo šibkejša od primerljive za EU27. Pri tem je izboljšanje cenovnih pogojev menjave za Slovenijo večje kot za EU27. V devetih mesecih slovenska dinamika zunanje trgovine ostaja nekaj nad povprečjem EU28.

Skupni izvoz je bil oktobra 2146 milijonov € (0.2% manj kot v oktobru 2014), uvoz 2044 milijonov € (0.7% manj kot leto prej), kar pomeni presežek 102 milijona € oziroma 105.0% pokritje uvoza z izvozom. Pri tem je bila odprema blaga v EU 1653 milijonov € (0.1% manj kot leto prej), prejem blaga iz EU 1667 milijonov € (4.0% več kot pred letom), kar da primanjkljaj 14 milijonov € oziroma 99.2% pokritje prejema z odprema blaga. Izvoz v nečlanice EU je znašal 493 milijonov € (0.6% manj kot leto prej), uvoz 377 milijonov (kar 17.5% manj kot v oktobra lani 2014), kar pomeni presežek 116 milijonov € oziroma 130.8% pokritje uvoza z izvozom.

Trgovinska menjava

Vir: SURS, lastni izračuni

V prvih desetih mesecih letos je bil skupni izvoz 19959 milijonov € (4.4% več kot v enakem obdobju 2014), skupni uvoz 19250 milijonov € (2.5% več kot leto prej), kar da presežek 709 milijonov € oziroma 103.7% pokritje uvoza z izvozom. V trgovanju z drugimi članicami EU je bila odprema blaga 15401 milijonov € (5.5% več kot leto prej), prejem blaga 15482 milijonov € (5.6% več), kar pomeni primanjkljaj 81 milijonov € oziroma 99.5% pokritje prejema z odpremo blaga. V trgovanju z nečlanicami EU je bil izvoz 4558 milijonov € (0.9% več kot v enakem obdobju 2014), uvoz 3768 milijonov € (8.6% manj kot leto prej), tako da znaša presežek 790 milijonov € oziroma pokritje uvoza izvozom 121.0%.

V oktobru je bila, glede na september 2015, po rasti skupnega izvoza Slovenija na 15. mestu med EU28, prav tako na 15. mestu po rasti uvoza.

V primerjavi med 28 članicami EU v desetih mesecih 2015 glede na enako obdobje 2014 dosega Slovenija 10.-12. mesto po rasti skupnega izvoza, pri čemer 11.-13. mesto v rasti odpreme blaga v EU in 11. mesto v rasti izvoza v nečlanice EU. V skupni blagovni bilanci v

desetih mesecih spada med 11 članic, ki so dosegle pozitiven saldo, oziroma med 12 članic, ki so dosegle pozitiven saldo v menjavi znotraj EU28.

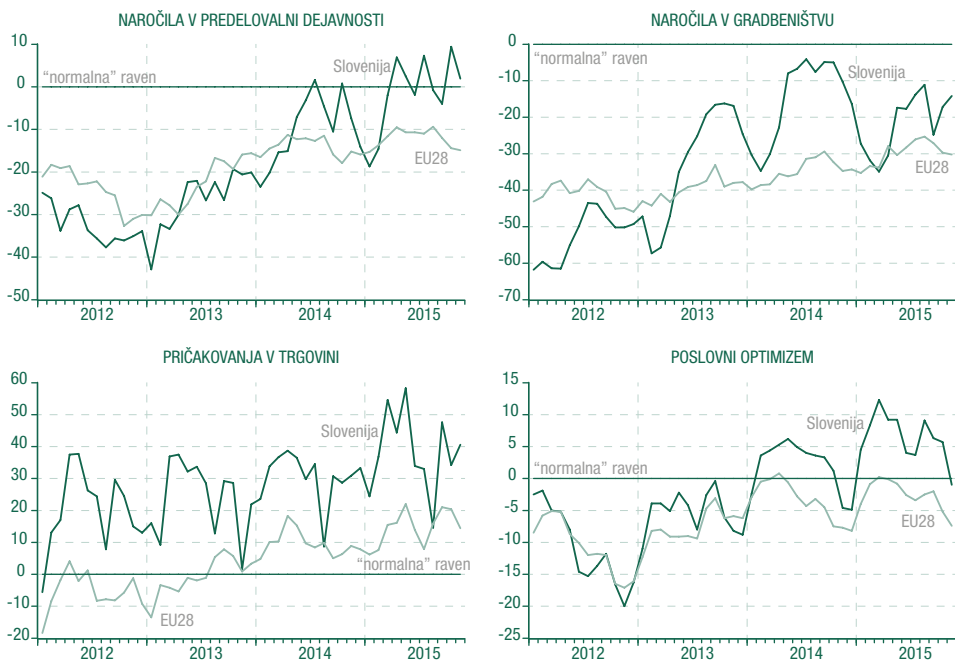
3. Gospodarska klima ob koncu leta relativno ugodna

Razvoj gospodarske klime je v decembru relativno ugoden. Po anketi Statističnega urada Republike Slovenije (SURS) o gospodarski klimi je bila vrednost njenega kazalnika v decembru 2015 glede na mesec prej za 0,8 odstotne točke višja, od decembra 2014 je višja za 5 odstotnih točk, hkrati pa je za dobrih deset odstotnih točk višja od dolgoletnega povprečja.

24

Vrednosti kazalnika zaupanja v predelovalnih dejavnostih je bila decembra 2015 enaka kot novembra, glede na december 2014 je bila višja za 2 odstotni točki, glede na dolgoletno povprečje pa za 9 odstotnih točk. Po SURS-ovih podatkih so se vrednosti kazalnikov vseh pričakovanj za naslednje tri mesece v primerjavi s predhodnim mesecem zvišale.

Naročila, pričakovanja in poslovni optimizem

Vir: Eurostat

Zaupanje se je ustalilo tudi v storitvenih dejavnostih, saj je bila vrednost kazalnika zaupanja v teh sektorjih v decembru enaka kot predhodni mesec in hkrati za 12 odstotnih točk višja od dolgoletnega povprečja, v primerjavi z decembrom 2014 pa je bila njegova vrednost višja za 9 odstotnih točk.

Zaupanje v gradbeništvu se je pokvarilo, saj je bila vrednost kazalnika zaupanja v tem sektorju v decembru za odstotno točko nižja kot predhodni mesec in za 2 odstotni točki nižja kot decembra 2014. Poudariti pa velja, da so se vrednosti pričakovanja za naslednje tri mesece v gradbeni dejavnosti decembra v primerjavi s predhodnim mesecem večinoma zvišale.

25

Zaupanje v trgovini na drobno se je v decembru 2015 je glede na predhodni mesec znižalo za 5 odstotnih točk, glede na december 2014 pa je bil kazalnik nižji za odstotno točko. Vrednosti kazalnikov pričakovanj za naslednje tri mesece so se decembra v primerjavi s predhodnim mesecem večinoma znižale, zvišali sta se le vrednosti kazalnikov pričakovani poslovni položaj in pričakovano zaposlovanje.

Gospodarska klima se je novembra v primerjavi z enakim obdobjem v letu 2014 v celotni EU28 v splošnem nekoliko popravila. Mesečna primerjava pa kaže, da so se v gradbeništvu po podatkih Eurostata v novembru 2015 naročila glede na mesec poprej znižala za 0,6 odstotne točke, glede na november leto prej pa so višja za 4,5 odstotne točke. Glede na oktober so se v novembru za 5,9 odstotne točke znižala pričakovanja v trgovini na drobno, pričakovanja v predelovalnih dejavnostih pa so se v enakem obdobju poslabšala za polovico odstotne točke.

GOSPODARSKA AKTIVNOST IN ZAPOSLENOST

4. Industrijska produkcija ponovno navzgor

Industrijska produkcija se je v medletni primerjavi popravila. Po originalnih (nedesezoniranih) podatkih SURS-a je bila industrijska produkcija v oktobru 2015 za 2,9% višja kot v enakem mesecu leta 2014. Impulzni trend kaže, da se je v oktobru industrijska produkcija zniževala po stopnji -0,1%.

Dejavnost rudarstva se je po originalnih (nedesezoniranih) podatkih SURS-a v letošnjem oktobru v primerjavi z oktobrom 2014 zmanjšala za dobrih 11%. Impulzni trend pa kaže, da se je v oktobru dejavnost rudarstva zniževala po stopnji -3.86%.

Produkcija predelovalnih dejavnosti se je po originalnih (nedesezoniranih) podatkih SURS-a v oktobru v primerjavi z oktobrom 2014 povišala za 3,3%, impulzni trend pa kaže, da se je v oktobru dejavnost predelovalne industrije zniževala po stopnji -0,05%.

Desezonirani podatki Eurostata kažejo, da je v mesecu oktobru 2015 glede na september industrijska produkcija v EU28 porasla za 0,5%, na območju evra (EA19) pa za 0,6%. Glede na oktober lani pa je v letošnjem oktobru industrijska produkcija v EU28 porasla za 2,4% in na območju evra za 1,9%. Med državami članicami, za katere so dostopni podatki, je industrijska produkcija v oktobru glede na mesec poprej najbolj porasla v Litvi (11,3%) in na Nizozemskem (4,3%), najbolj pa je upadla v Grčiji (-1,2%).

5. Zgodnjejesenski porast turističnega povpraševanja

26

Po podatkih SURS-a je bila vrednost gradbenih del oktobra letos za 0,2% nižja od vrednosti gradbenih del, opravljenih v septembru, vrednost opravljenih gradbenih del v oktobru v primerjavi z istim mesecem 2014 pa se je zmanjšala za slabih 12 odstotkov. Impulzni trend opravljenih gradbenih ur pa kaže, da je v septembru letošnjega leta sektor gradbeništva rasel z mesečno stopnjo rasti 0,84%.

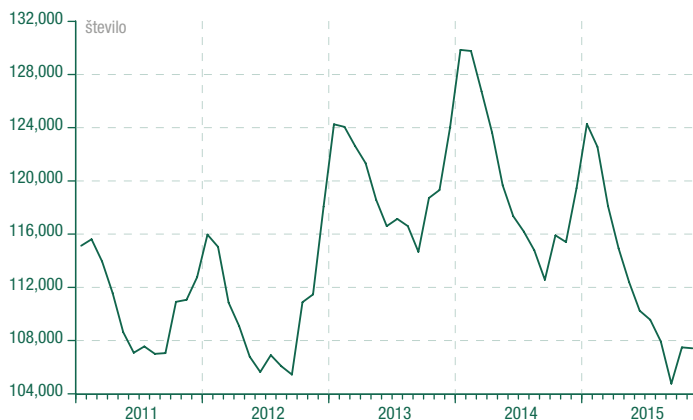
Skupno število turističnih prenočitev se je v zgodnji jeseni zvišalo. Septembra letos je bilo le-teh za 7,0% več kot v enakem mesecu leta 2014, hkrati pa obdelava podatkov kaže, da se je skupno število prenočitev v devetem mesecu letos zniževalo po mesečni stopnji 0,56%. Pri tem je prišlo do porasta domačega turističnega povpraševanja, saj je v septembru število turističnih prenočitev domačih gostov zraslo za 6,4% glede na september 2014. Tudi število prenočitev tujih gostov se je v enakem časovnem intervalu povečalo, in sicer za 7,3%. Impulzni trend prenočitev domačih gostov v letošnjem septembru kaže negativno rast po stopnji -1,02%, impulzni trend prenočitev tujih gostov pa po stopnji -0,61%.

Podatki SURS-a o transportu za oktober 2015 kažejo, da je bilo v zračnem prevozu prepeljanih za 5% več potnikov kot oktobra lani, število opravljenih potniških kilometrov pa je bilo v zračnem prevozu nižje in sicer za 2%. V cestnem mestnem prevozu je bilo oktobra prepeljanih za 1% manj potnikov kot v istem mesecu 2014. V luki Koper je bil blagovni promet v oktobru za 17% manjši kot oktobra lani.

6. Brezposelnost nekoliko nižja

Na trgu dela se je stanje nekoliko izboljšalo. Število aktivnih prebivalcev se je po podatkih SURS-a v mesecu oktobru 2015 povečalo na 917894 oziroma za 3066 oseb glede na mesec prej, glede na oktober 2014 pa se je to število zmanjšalo za dobrih 4 tisoč oseb oziroma 0,5 odstotka. V oktobru je bilo v Sloveniji 810406 delovno aktivnih prebivalcev. Glede na september se je število delovno aktivnih povečalo za 336 oseb, glede na oktober 2014 pa se je to število povečalo za nekoliko manj kot 4 tisoč oseb ali 0,5%. Med zaposlenimi osebami jih je bilo v oktobru še vedno slabih 93% zaposlenih pri pravnih osebah, njihovo število pa se je od oktobra lani povečalo za 1,7%. Število zaposlenih pri fizičnih osebah

se je glede na oktober 2014 zmanjšalo za 1,6%. Med samozaposlenimi pa je bilo 68% samostojnih podjetnikov posameznikov, katerih število se je v samem oktobru povečalo za 318, od oktobra 2014 pa za 3,4%.

Po zadnjih podatkih ZRSZ je bilo v Sloveniji konec novembra 2015 registriranih 107412 brezposelnih oseb, kar je za 76 oseb oziroma 0,1% manj kot ob koncu oktobra, v primerjavi z novembrom 2014 pa je bilo brezposelnih oseb manj za 6,9%. V letošnjem novembru se je na Zavodu za zaposlovanje na novo prijavilo 7817 brezposelnih oseb, kar je slabih 32% manj kot v oktobru in za 2,2% več kot novembra 2014. Med novo-prijavljenimi je bilo 1316 iskalcev prve zaposlitve, 1288 trajno presežnih delavcev in stečajnikov ter 4147 brezposelnih zaradi izteka zaposlitev za določen čas. Odliv iz brezposelnosti je novembra letos znašal 7893 brezposelnih oseb, med katerimi se jih je zaposlilo oziroma samozaposlilo 4791, kar je 11,7% manj kot oktobra in 3,3% manj kot novembra lani.

Po podatkih Eurostata je bila oktobra 2015 stopnja brezposelnosti na območju evra (EA19) 10,7%, kar je 0,8 odstotne točke manj kot oktobra lani. V celotni evropski osemindvajseterici (EU28) je bila stopnja brezposelnosti v oktobru 9,3% in se je glede na enak mesec v 2014 zmanjšala za 0,8 odstotne točke, hkrati je to najnižja stopnja brezposelnosti i v EU«(od septembra 2009. Po Eurostatovih ocenah je bilo septembra v EU28 22,5 milijona brezposelnih oseb, od teh 17,2 milijona na območju evra. Med posameznimi članicami EU so v oktobru najnižjo stopnjo brezposelnosti zabeležili v Nemčiji (4,5%) in na Češkem (4,7%) , najvišjo pa v Španiji (21,6%) in v Grčiji, za katero avgustovski podatek znaša 24,6%.

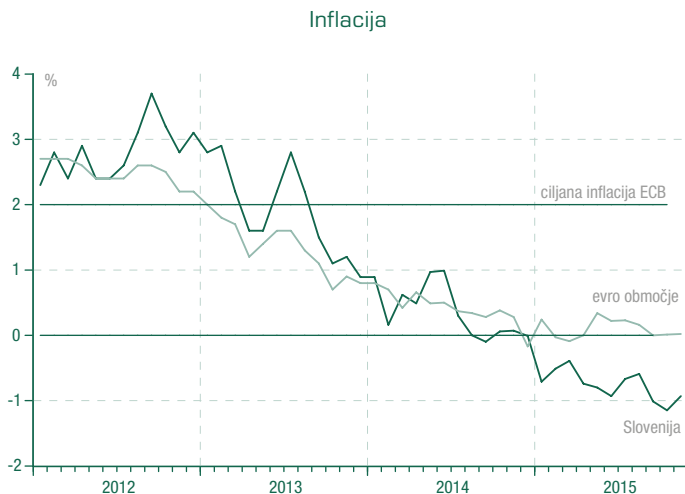
CENE, PLAČE IN STROŠKI DELA

7. Obrata v dinamiki cen še ni na vidiku

Novembra so se življenjski stroški povečali za 0.1%. Trendna dinamika padanja se je malo omilila, čeprav še vedno presega 0.7% letno. Osnovna inflacija, ki ne vsebuje cen energentov in zelene tržnice je novembra dosegla 0.3%, vendar predvsem zaradi enkratnih sprememb, saj je trendno še padala po prek 1% letno.

28

Cene storitev so ostale novembra nespremenjene, cene blaga pa so se povečale za 0.2%. Glavnino povečanja indeksa življenjskih stroškov (0.3 odstotne točke) so prinesla sezonska povečanja cen obutve in obleke, medtem ko so cene stiskali naftni derivati ter sadje; tako derivati kot sadje so skupno rast cen zmanjšali za po 0.1 odstotne točke.

Vir: Eurostat

Harmonizirani indeks cen, ki kaže med državami EU primerljivo rast, se je novembra prav tako povečal le za 0.1%, medletno pa je padal po skoraj 1%. V evro območju se je harmoniziran indeks zmanjšal za 0.1%, bolj dolgoročno pa je stagniral (medletna stopnja je bila 0).

Proizvajalčeve cene so se novembra ponovno obrnile navzdol, padle so za 0.4%, bolj dolgoročno padanje pa se je pospešilo, medletna stopnja se je znižala na -1.2%. Najbolj so se novembra zmanjšale proizvajalčeve cene surovin (za -0.7%), padale pa so še cene proizvodov za široko rabo in energentov, medtem ko so cene investicijskih dobrin stale. Na

domačem trgu so se proizvajalčeve cene zmanjšale toliko kot na izvoznih trgih, čeprav so na trgih izven evra cene stagnirale. Bolj dolgoročno se proizvajalčeve cene ne povečujejo v nobenem segmentu namenske strukture niti po nobenem segmentu trga. Še »največja« je bila novembrska dinamika izvoznih cen za trge izven evra, saj so tam proizvajalčeve cene medletno stagnirale.

Cenovna pričakovanja za bližnjo prihodnost ne kažejo opaznih sprememb. Tako pri industrijskih proizvajalcih kot v trgovini na drobno so cenovna pričakovanja podpovprečna; presežek tistih, ki pričakujejo zmanjšanje cen, je približno 10% vseh anketiranih podjetij. V storitvenih podjetjih je podobno, čeprav je zaostajanje za dolgoletnim povprečjem v zadnjih mesecih manjše kot pri blagu, cene storitev naj bi torej bile malo bolj dinamične.

29

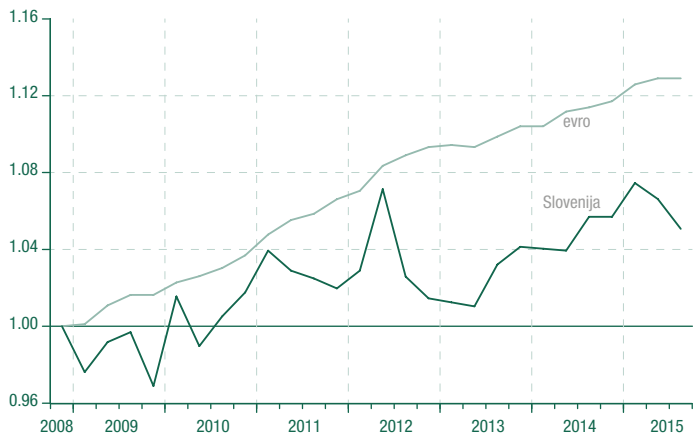
Cene surovin se še naprej znižujejo, v novembru je evrski indeks surovin padel za 0.7%. Najbolj so se znižale cene nafte, v evrih za 10.4%, sledile pa so kovine, ki so se v evrih pocenile za 3.7%. Porasle so samo cene neprehrambenih kmetijskih surovin (v mesecu dni v evrih za 3%). V letu dni (do konca novembra) so se cene surovin zmanjšale v evrih za 5.5%. Najbolj se je pocenila nafta, za 24.5% v evrih, porasle pa so cene zlata (v evrih za 2.4%) in prehranbenih kmetijskih surovin (v evrih za 1.2%)!

8. Zaostajanje stroškov dela vztrajno povečuje konkurenčnost

Oktober so se povprečne plače povečale za 1.2%. Povečanje je bilo šibkejše od sezonske spremembe, tako da se je bolj dolgoročna dinamika plač ponovno obrnila navzdol, zato so plače tudi zaostale za lanskimi za 0.2%.

Oktohrske razlike v rasti plač med dejavnostmi niso bile velike. Najbolj so porasle plače v sektorju oskrbe z vodo, ravnanjem z odpadki in odplakami (za 4.1%) ter v finančnih in zavarovalniških dejavnostih (za 6.1%), medtem ko so se v sektorjih gospodarstva plače zmanjšale samo v dejavnosti kmetijstva, lova in ribištva ter v informacijski in komunikacijski dejavnosti. V javnofinančni dejavnosti (širši državi) so se plače povečale v ožji državi (0.5%) in zdravstvu (0.9%), medtem ko so se v izobraževanju znižale.

Enotni stroški dela v gospodarstvu

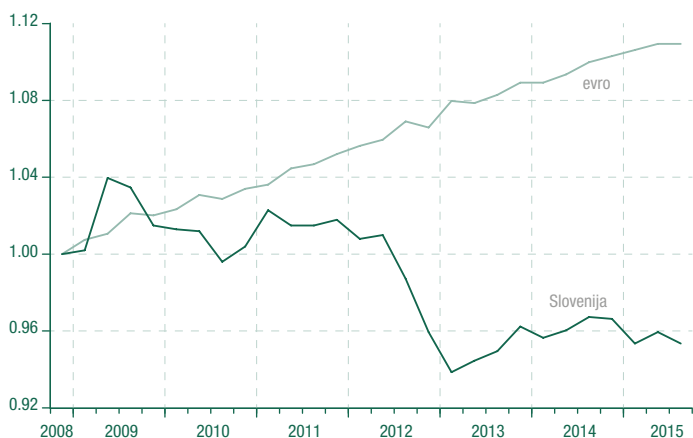

Vir: EUROSTAT; lastni izračuni

Opomba: Enotni stroški dela ; desezonirane vrednosti; normirano na 2008/4=1.

Tudi razlike v letnem povečanju plač med dejavnostmi so bile majhne. Od gospodarskih dejavnosti so v letu dni povečale plače le v štirih dejavnostih; najbolj so povečali plače v oskrbi z vodo, odplakami in odpadki (2.1%), medtem ko so jih najbolj zmanjšali v rudarstvu in kmetijstvu z ribištvom in gozdarstvom (za okoli 4%). V državi so v letu dni povprečne plače porasle le v ožji državi (za 1.8%), medtem ko so se v zdravstvu in izobraževanju znižale, najbolj v izobraževanju za 1%!

Enotni stroški dela v javnofinančnem sektorju

Vir: EUROSTAT; lastni izračuni

Opomba: Enotni stroški dela ; desezonirane vrednosti; normirano na 2008/4=1.

Stagniranje plač spremlja tudi podobna dinamika ostalih komponent stroškov dela. Zato stroški dela še naprej vse bolj zaostajajo za stroški dela v evro območju. V zadnjih dveh četrletjih so se še zlasti močno skrčili enotni stroški dela v gospodarstvu. V evro območju so namreč še naprej enakomerno naraščali (po stopnji približno 0.5% na četrletje), medtem ko so v Sloveniji v zadnjih dveh četrletjih padli kar za 2.5%. Tako so do tretjega četrletja letos enotni stroški dela v Sloveniji zaostali za enotnimi stroški dela v evro območju za skoraj 8%, glede na začetek krize. Za toliko se je torej povečala konkurenčnost gospodarstva samo zaradi znižanja stroškov dela.

Zaostanek glede na evro območje pri plačah in ostalih stroških dela v širši državi je še bistveno večji. Enotni stroški dela v širši državi rastejo v evro območju že vse od začetka krize enakomerno po okoli 0.4% na četrletje, medtem ko so v Sloveniji stagnirali do ZUJF-a (2012), nato so padli za približno 5%, sedaj pa že dve leti stagnirajo na nominalni ravni, ki je približno 4% nižja od ravni ob začetku krize. Tako so v Sloveniji enotni stroški dela v širši državi od začetka krize zaostali za enotnimi stroški dela v državi v evro območju kar za 15.5%.

31

FINANČNA GIBANJA

9. Solidni javnofinančni prihodki, preseneča pešanje davka na dodano vrednost od uvoza

Javnofinančni prihodki so se novembra zmanjšali za 8.3%. Bolj dolgoročna dinamika se je prav tako precej zmanjšala (medletna stopnja je padla z 10.2% na 5.1%). V primerjavi z lani so letos novembra javnofinančni prihodki prinesli v fiskalno blagajno za 60 milijonov več, kumulativno do novembra pa že za 370 milijonov, torej za 1% domačega produkta, več kot lani.

Novembrsko zmanjšanje javnofinančnih prihodkov je posledica predvsem enkratnega oktobrskega povečanja prihodkov, gre predvsem za premika timinga vplačil trošarin in davka na dodano vrednost iz septembra na oktober, ki smo ga omenili že v oktobrskih GG, pri komentiranju septembrskih javnofinančnih prihodkov. Dodatno je oktobrsko medletno stopnjo močno povečala tudi zelo nizka vrednost v oktobru 2014, saj je bila zaradi tega medletna dinamika v letošnjem oktobru še za dodatne 2-3 odstotne točke višja.

Velika nihanja v timingu javnofinančnih prihodkov so praviloma omejena na trošarine in davek na dodano vrednost, torej na domače davke na blago in storitve. Prav ti so tudi novembra letos precej nižji od ustreznih davkov v oktobru (za dobrih 120 milijonov), vendar je bila, navkljub tekočemu znižanju, medletna stopnja teh davkov v letošnjem novembru še vedno 7.7%. Medtem ko je donos davka na dodano vrednost v novembru zaostal za

lanskim novembrom za okoli 11 milijonov (za okoli 3%), pa je trošarina več kot pokrila ves primanjkljaj davka na dodano vrednost (saj je preseгла lansko novembrsko trošarino za preko 40 milijonov). Tako so domači davki na blago in storitve skupaj v letošnjem novembru preseglili lanskoletno vrednost za okoli 31 milijonov.

Neugodno preseneča v dinamiki domačih davkov na blago in storitve le vse bolj sistematično (že petmesečno) padanje medletnih stopenj donosa od davka na dodano vrednost od uvoza. Krčenje donosa po timingu sicer povsem sovпада s krčenjem uvoza, vendar je krčenje uvoza manj intenzivno (uvoz se krči po 0.3%, davek pa po 3.3%).

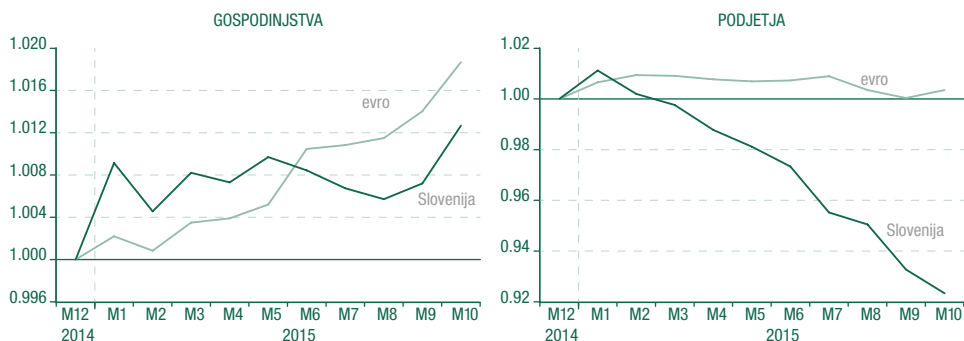
32

Donosnost neposrednih davkov in ostalih prihodkov se je novembra povečala (za 1.2%), bolj dolgoročno se je donosnost tudi novembra, tako kot že nekaj mesecev pred tem, povečala za okoli 4% na letni ravni (rast impulznega trenda je malo nad 4%, medletna stopnja pa je 3.9%). Močno se je povečal predvsem donos od davka od dohodkov pravnih oseb (porasel je za 18 milijonov), čeprav so medletno porasle vse pomembnejše davčne oblike neposrednih davkov in ostalih prihodkov. Letos novembra so neposredni davki in ostali prihodki prinesli za 30 milijonov več kot lani: prispevki presegajo lanske vrednosti skupaj za okoli 18 milijonov, dohodnina za okoli 7 milijonov in davek od dohodkov pravnih oseb okoli 17 milijonov na mesec. Le prihodki upravnih organov in denarne kazni so se opazno zmanjšale, za 12 milijonov.

10. Krediti še naprej navzdol

Oktober so se skupni krediti podjetjem in gospodinjstvom ponovno zmanjšali (za 0.3%). Medtem ko so krediti podjetjem padli za 100 milijonov, so krediti prebivalstvu porasli za 50 milijonov. Čeprav gospodarstvo še naprej raste hitreje kot v evro območju, krediti podjetjem v evro območju stagnirajo v Sloveniji pa še naprej padajo po letni stopnji preko 9%, torej tako hitro, kot poleti 2013 preden se je pričela sanacija bank.

Krediti gospodinjstvom in podjetjem

Vir: ECB; BS; lastni izračuni

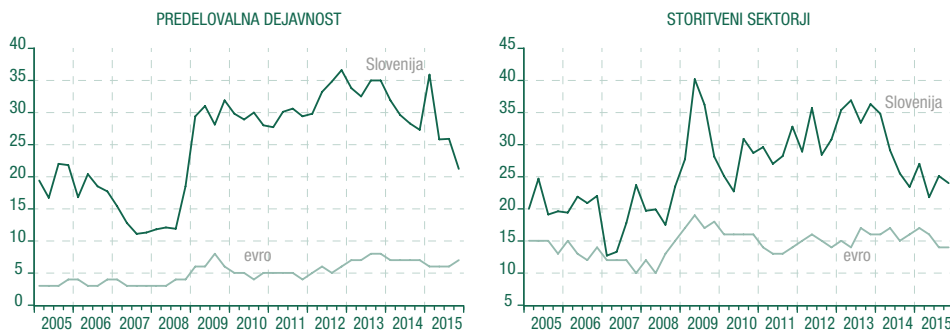
Opomba: Krediti podjetjem in gospodinjstvom; vrednosti so normirane na 2014/12=1

Kreditni gospodinjstvom so po avgustu tako kot v evro območju pospešili tudi v Sloveniji, vendar navkljub temu še vedno zaostajajo za letošnjo rastjo kreditov v evro območju.

Depoziti podjetij in prebivalstva so se oktobra ponovno povečali (za 0.3%). Depoziti podjetij so padli za približno 30 milijonov, depoziti gospodinjstev pa so se povečali za 80 milijonov evrov. Bolj dolgoročna dinamika depozitov gospodinjstev se je ponovno obrnila navzgor, medtem ko je bolj dolgoročna dinamika depozitov podjetij ponovno padla (na 5.25% letno); zniževanje stopenj rasti depozitov podjetij tako traja že več kot leto dni. Med tem časom so se medletne stopnje skoraj razpolovile. Podjetja so namreč v prvih mesecih po začetku sanacije, zaradi repatriacije depozitov, ki so jih pred tem, zaradi nevarnosti striženja, držala v tujini, doma povečevala depozite po medletnih stopnjah preko 10%.

33

Omejitve v financiranju

Vir: Baza podatkov EC, AMECO; lastni izračuni

Opomba: Odstotek podjetij, ki jih neustrezno financiranje resno ovira pri proizvodnji

Prav povečana repatriacija depozitov je tudi opazno povečala finančno neodvisnost gospodarstva od bank, zato so se v istem obdobju začele zniževati tudi omejitve, ki jih podjetjem predstavljajo težave s financiranjem.

Z restrukturiranjem aktive (s politiko krčenja posojil, na kateri vztraja regulator) banke že neposredno poslabšujejo tudi svojo solventnost. Letos (v prvih devetih mesecih, v primerjavi z istim obdobjem lani) so, na primer, zmanjšale prihodke od obresti (zaradi krčenja kreditov in obrestnih mer) za več, kot so pridobile z zmanjšanjem slabitev (obrestni prihodki so padli za 229 milijonov, slabitve pa so se zmanjšale za 199 milijonov). S krčenjem kreditov pa banke ne izgubljajo le obrestnih prihodkov temveč tudi neobrestne, ki predstavljajo, poleg zniževanja pasivnih obresti, ključni rezervni vir za reševanje bilance uspeha. Pasivnost bank do strank, ki je povezana z vse siromašnejšo kreditno podporo strank, namreč hitro znižuje tudi neobrestne prihodke, torej prihodke od drugih storitev bank, ki so posredno vezane na posojila. V prvih treh četrletjih letos, so bankam neobrestni prihodki, na primer, padli za

17.4% (za 60 milijonov, Glej Banka Slovenije, »Mesečna informacija o poslovanju bank«, november 2015) S krčenjem kreditne in nanje vezane aktivnosti (relacijskega bančništva) so tako banke v prvih devetih mesecih letos neto izgubile 90 milijonov (približno polovico dejansko realiziranega) čistega rezultata.

Medbančne obrestne mere se še naprej počasi znižujejo. Tri mesečni euribor je bil novembra že -0.1%, šestmesečni euribor pa je novembra prvokrat postal negativen. Detajlistične obrestne mere se malo spreminjajo, če že, pa le rahlo nihajo. Depozitne so v zadnjih treh mesecih ostale nespremenjene. Tako je bilo tudi s posojilnimi obrestnimi merami gospodinjstvom, medtem ko posojilne obrestne mere podjetjem le nihajo, z amplitudo do 0.2 odstotne točke, za posojila do 1 milijon nihajo od marca dalje, za posojila preko 1 milijona pa že več kot leto dni.

34

11. Nižji presežek tekoče bilance v oktobru in padanje neto zunanje zadolženosti

Presežek v tekoči bilanci se je v oktobru zmanjšal na še visokih 300 milijonov €, kumulativno pa se bliža 8% slovenskega BDP, kar je novi rekord. Donos na slovenske desetletne obveznice kljub majhnemu povečanju ostaja pod 1.7%. Zunanja neto zadolženost postopno pada, tako da znaša okrog 30% letošnjega BDP.

Oktobra je bil presežek v tekoči bilanci 291.7 milijonov € oktobra 2014 je znašal celo 348.8 milijonov €). Pri tem je znašal saldo blagovne menjave 177.8 milijonov € (leto prej 179.7 milijonov €), presežek storitvene menjave 189.8 milijonov € (leto prej 129.9 milijonov €), saldo primarnih dohodkov je bil negativen -53.9 milijonov € (oktobra 2014 je bil pozitiven 8.3 milijonov €), saldo sekundarnih dohodkov pa negativen -21.9 milijonov € (leto prej pozitiven 30.9 milijonov €).

Slovenija spada med 15 od 19 članic EU, za katere so podatki že na razpolago, ki so dosegle v oktobru 2015 pozitivno tekočo plačilno bilanco.

V prvih desetih mesecih 2015 skupaj tako znaša presežek v tekoči bilanci 2519 milijonov € (v enakem obdobju lani je bil 222.9 milijonov €), kar je rezultat presežka v blagovni bilanci 1431.4 milijonov € (lani 1069 milijonov €), presežka v storitveni bilanci 1818.4 milijonov € (lani 1471.7 milijonov €), primanjkljaja v bilanci primarnih faktorjev -346.2 milijonov € (v enakem obdobju lani le -45.7 milijonov €), in znatnega primanjkljaja v bilanci sekundarnih dohodkov -384.7 milijonov € (lani -272.1 milijonov €). V bilanci dohodkov prevladujejo transferi dobičkov tujih podjetij v Sloveniji v matične države).

Plačilna bilanca
 (milijoni evrov)

Postavka	januar - oktober		oktober	
	2014	2015	2014	2015
I. Tekoči račun	2,222.9	2,519.0	348.8	291.7
1. Blago	1,069.0	1,431.4	179.7	177.8
1.1. izvoz blaga	19,163.9	20,030.7	2,167.0	2,144.7
1.2. uvoz blaga	18,094.9	18,599.3	1,987.3	1,966.9
2. Storitve	1,471.7	1,818.4	129.9	189.8
2.1. izvoz storitev	4,632.7	4,967.4	478.0	503.7
Transport	1,269.9	1,357.9	139.2	141.3
Potovanja	1,772.2	1,956.7	170.9	182.7
2.2. uvoz storitev	3,161.0	3,148.9	348.1	313.9
Transport	658.6	668.8	78.5	66.3
Potovanja	648.0	636.5	54.6	52.7
3. Primarni dohodki	-45.7	-346.2	8.3	-53.9
3.1. Prejemki	1,148.8	1,210.4	92.1	99.0
od dela	451.4	508.3	44.1	44.4
od kapitala	302.6	272.9	20.5	27.1
3.2. Izdatki	1,194.5	1,556.6	83.8	152.9
od dela	99.1	102.0	10.1	10.4
od kapitala	877.3	1,159.6	53.2	115.1
4. Sekundarni dohodki	-272.1	-384.7	30.9	-21.9
4.1. Prejemki	739.2	681.8	119.9	78.7
državni sektor	346.8	278.8	74.8	27.7
4.2. Izdatki	1,011.3	1,066.4	89.0	100.6
državni sektor	504.1	493.5	32.9	41.3
II. Kapitalski račun	-5.3	71.1	20.3	13.0
III. Finančni račun	1,886.0	2,519.4	107.7	237.3
1. neposredne naložbe	-755.6	-679.8	30.2	-304.4
2. naložbe v vrednostne papirje	-3,812.4	1,841.6	425.4	504.3
3. finančni derivativi	-0.2	19.1	9.5	-0.0
4. ostale naložbe	6,376.7	1,363.1	-343.1	16.0
5. rezervna imetja	77.5	-24.6	-14.3	21.4
IV. Neto napake in izpustitve	-331.5	-70.7	-261.4	-67.4

Vir: Banka Slovenije

V desetih mesecih izkazuje kapitalski račun povečanje obveznosti 71.1 milijonov € (v enakem obdobju lani je znašalo zmanjšanje -5.3 milijonov €). Na finančnem računu so se v devetih mesecih obveznosti povečale za 2519.4 milijonov € (lani za 1886.0 milijonov €), kar je rezultat padca pri neposrednih naložbah -679.8 milijonov € (lani -755.6 milijonov €), povečanja obvez iz portfeljskih naložb za 1841.6 milijonov € (lani zmanjšanje za 3812.4

milijonov €), povečanja obveznosti iz finančnih derivativov 19.1 milijonov € (lani -0.2 milijona €) in povečanje obveznosti iz ostalih naložb za 1363.1 milijonov € (lani kar za 6376.7 milijonov €). Rezervna imetja pri Banki Slovenije so se v desetih mesecih letos zmanjšala za 24.6 milijonov € (v enakem obdobju lani so se povečala za 77.5 milijonov €), statistična napake in izpustitve pa znašajo -70.7 milijonov € (lani so bile -331.5 milijonov €).

Dne 16. decembra 2015 je bil donos na slovenske državne 10-letne obveznice 1.69%, kar je rahlo več kot pred mesecem dni in na ravni donosov za Italijo in Španijo.

36

Po podatkih iz Biltena BS je znašal konec septembra 2015 bruto zunanji dolg Slovenije 44.860 milijonov €, kar je 66 milijonov € manj kot mesec prej in 983 milijonov € manj kot avgusta 2014. V bruto dolgu je privatnega dolga samo še 34.7%. Neto zunanji dolg se je v septembru znižal za 455 milijonov € na 11816 milijonov €, kar je okrog 30% ocenjenega letošnjega BDP in najmanj po letu 2007. Mednarodne rezerve Banke Slovenije so znašale konec novembra 877 milijonov €, kar je 36 milijonov € več kot mesec prej.

DILEME PROIZVODNJE ELEKTRIČNE ENERGIJE V SLOVENIJI DO 2050

France Križanič, Vasja Kolšek, Andrej Bučar, Zvone Košnjek, Miroslav Bugeza, Damjan Kopše

Povzetek

37

Slovenija bo za dolgoročno stabilno oskrbo z električno energijo potrebovala nov blok jedrske elektrarne ali pa skupino plinsko-parnih elektrarn ustrežne moči. Pokrivanje pričakovanih potreb po električni energiji z investicijami v nove zmogljivosti bo ugodno vplivalo na zaposlenost in dodano vrednost. Ta učinek bo v primeru gradnje novega bloka jedrske elektrarne precej večji kot v primeru gradnje plinsko parnih elektrarn. Enako velja za delovanje. Gradnja novega bloka jedrske elektrarne bo imela podobno ugoden proti-recesijski učinek, kot ga je v dveh do treh zaporednih letih imela gradnja slovenskega avtocestnega križa.

Ključne besede: proizvodnja električne energije, energetika in makroekonomija

JEL: L94, Q43

Abstract

To ensure its own stable supply of electricity in the long run, Slovenia needs to build either a new nuclear power plant or a group of gas-steam power plants of sufficient capacity. Covering the expected demand for electricity with investments in new capacity will influence both employment and value added growth. This effect is projected to be much larger in the case of constructing a new nuclear power plant than in the case of constructing a group of gas-steam power plants. The same projected economic effect holds for the power plant operation.

The construction of a new nuclear power plant block would have a similar beneficial contra-cyclical effect over two to three consecutive years as in the case of the Slovenian motorway construction.

Key words: electric utilities, energy and macroeconomics

JEL: L94, Q43

1. Uvod

Proizvodnja, prenos in distribucija električne energije predstavljajo pomembno storitev v sodobnem narodnem gospodarstvu. Električna energija je dobrina, ki se troši tako v proizvodnem procesu kot med različnimi oblikami končne porabe. Na električni energiji temelji reprodukcijski proces. Na ravni delovanja narodnega gospodarstva oziroma na makroekonomski ravni pa so proizvodnja, prenos in distribucija električne energije pomembni tudi zaradi zaposlitve dela in angažmaja kapitala ter znanja, ustvarjanja dodane vrednosti oziroma primarnih dohodkov (sredstva za zaposlene, davki na proizvodnjo in uvoz, amortizacija, neto poslovni presežek) pa tudi zaradi vpliva na zunanjetrgovinsko ravnotežje in raven cen.

38

V članku je podana ocena makroekonomskih učinkov zagotavljanja ustrezne ponudbe električne energije na Slovenskem z dolgoročne perspektive, v kateri je potrebno povpraševanju slediti z ustreznimi investicijami.

2. Projekcija porabe električne energije v Sloveniji in potrebnih zmogljivosti za njeno pokrivanje

V preteklih desetletjih sta poraba in proizvodnja električne energije v Sloveniji dokaj enakomerno rasli. Do opaznejše spremembe tega trenda je prišlo v letih po slovenski osamosvojitvi in po letu 2007, ko je zaradi nastopa globalne recesije poraba električne energije občutneje upadla, a je začela leta 2009 ponovno rasti. Na porabo električne energije ima velik vpliv stopnja razvitosti in s tem povezana stopnja elektrifikacije. Sodobni trendi razvoja nakazujejo po eni strani učinkovitejšo rabo energije, po drugi strani pa prehod na okolju prijaznejše vire in oblike energije. Pomembno vlogo pri izpolnjevanju zavez glede zmanjševanja toplogrednih plinov ima prav uporaba električne energije. Slovenija se je zavezala, da bo do leta 2030 zmanjšala emisije toplogrednih plinov za vsaj 40 % glede na leto 1990, da bo povečala delež obnovljivih virov v končni porabi energije na vsaj 27% ter da bo izboljšala energetske učinkovitost za vsaj 27 %. V skladu z vizijo uresničevanje zavez glede prehoda k nizko-ogljčni družbi se pojavljata dva alternativna scenarija porabe električne energije. Zmerni scenarij upošteva manjšo stopnjo elektrifikacije pri uresničevanju ciljev in usmeritev za prehod na nizko-ogljčno družbo, medtem ko prehodni scenarij upošteva visoko stopnjo elektrifikacije. Znatno rast porabe električne energije se pričakuje na področju transporta ter na področju storitvenih dejavnosti. Rast porabe v industriji in gospodinjstvih pa bo po pričakovanjih nekoliko zmernejša. Scenarije smo oblikovali okoli (kot odstopanja navzgor ali navzdol) ocenjenega trenda, po katerem vsak odstotek rasti BDP¹ pomeni 0,62-odstotno rast porabe električne energije.

Na osnovi obeh scenarijev odjema električne energije ter zavez o povečanju proizvodnje

1 Projekcija OECD (Looking to 2060: A Global Vision of Long-term Growth) za Slovenijo napoveduje dolgoročno realno rast BDP po 1.1% letno.

električne energije iz obnovljivih virov² smo oblikovali še dva scenarija razvoja proizvodnega dela slovenskega elektroenergetskega sistema do leta 2050: plinski scenarij, v katerem je bilo predpostavljeno, da bo v prihodnjem obdobju proizvodnja električne energije v veliki meri temeljila na uporabi zemeljskega plina in jedrski scenarij, v katerem je predpostavljeno ohranjanje in ponoven vzpon uporabe jedrske energije.

Pomembne kretnice v razvoju slovenskega elektroenergetskega sistema bodo povezane z največjimi proizvodnimi objekti: predvideno izgradnjo drugega bloka jedrske elektrarne, iztekom življenjske dobe Nuklearne elektrarne Krško (NEK) ter iztekom življenjske dobe šestega bloka Termoelektrarne Šoštanj. Z njegovo zaustavitvijo (predvidoma leta 2055) bo potrebno nadomestiti velik delež inštalirane moči in proizvedene električne energije v Sloveniji. Če k temu prištejemo še zaustavitev NEK (predvidoma leta 2043), se bo v obdobju dobrih desetih let inštalirana moč na pragu v slovenskem elektroenergetskem sistemu samo na račun teh dveh enot zmanjšala za približno 900 MW (pri čemer upoštevamo le polovico moči NEK). Samo z novimi obnovljivimi viri energije na ekonomsko sprejemljiv način ne bo mogoče v celoti nadomestiti iztrošenih proizvodnih enot in naraščajoče porabe električne energije.

Počasnejša ali hitrejša pričakovana rast porabe električne energije ter alternativna proizvodnja te dobrine v plinsko parnih elektrarnah ali v novem bloku jedrske elektrarne tvorijo skupaj štiri scenarije:

1. Zmerna rast porabe električne energije, ki jo bo pokrivala predvsem proizvodnja električne energije v plinsko parnih elektrarnah.
2. Zmerna rast porabe električne energije, ki jo bo pokrivala proizvodnja te dobrine v novem bloku jedrske elektrarne.
3. Hitra rast porabe električne energije, ki jo bo pokrivala proizvodnja elektrike v plinsko parnih elektrarnah.
4. Hitra rast porabe elektrike, ki jo bo v večji meri pokrivala proizvodnja iz novega bloka jedrske elektrarne, deloma pa tudi iz novih plinsko parnih enot.

3. Makroekonomski vpliv investicij potrebnih za pokrivanje pričakovane porabe električne energije

Vpliv, ki ga bodo imele po opisanih štirih scenarijih pričakovane investicije v nove elektrarne na slovensko gospodarstvo smo ocenili z input-output analizo na podatkih za leto 2010 (več v poglavju 6. Metodologija). Podatke o obsegu in strukturi investicije v novi blok jedrske elektrarne smo pridobili v NEK, podatke o strukturi investicije v plinsko-parne

² Povečanje iz trenutnih 0,7 GW na 2,0 GW leta 2050.

elektrarne pa smo pridobili iz dostopnih investicijskih načrtov gradnje plinsko parnih enot v Termoelektrarni-Toplarni Ljubljana in Termoelektrarni Brestanica (TEB). Za potrebe analize je vrednost novega bloka jedrske elektrarne ocenjena na 4.704 milijonov evrov, vrednost plinsko parnih elektrarn pa v primeru zmerne rasti porabe 916 milijonov evrov, v primeru hitre rasti porabe električne energije 1.374 milijonov evrov ter kot dopolnilo jedrske elektrarni v primeru hitre rasti porabe električne energije 458 milijonov evrov. Pri investiciji v plinsko parno elektrarno je 90% uvoza, pri investiciji v jedrsko elektrarno pa 59% uvoza. Večji delež domače ponudbe pri gradnji nove jedrske elektrarne je posledica večjega pomena gradbenega dela, pa tudi tehničnih storitev (arhitekturne storitve in projektiranje, tehnično preizkušanje in analiziranje) v celotni investiciji.³

40

Tabela 1:

Neposreden in posreden vpliv gradnje plinsko parnih elektrarn na slovensko gospodarstvo ob predpostavki zmerne rasti porabe električne energije

	V milijonih evrov	Delež na makroekonomski ravni (%)
Produkcija	186.7	0.26
Dodana vrednost	61.5	0.20
Sredstva za zaposlene	41.9	0.22
Poraba stalnega kapitala	8.2	0.14
Poslovni presežek, neto	13.4	0.20
Delovno aktivni (število)	2048	0.25
Osnovna sredstva	263.6	0.13
Sredstva za R&D	0.4	0.06
Neto davki na proizvode	3.7	0.36
Uvoz blaga in storitev	850.8	3.72

³ Pri investiciji v jedrsko elektrarno predstavljajo gradbena dela 34% in predpostavljamo, da jih bo lahko izvedel domači sektor, 51% predstavlja tehnološka oprema v celoti iz uvoza, 4% predstavlja inženiring polovico izveden z domačimi ponudniki, 1% pa predstavljajo ostali stroški prav tako pol : pol namenjeni ponudnikom domačega sektorja ter uvozu, 10% je nepredvideno ter razporejeno med domačim sektorjem in uvozom enako kot ostali del investicijskih stroškov; struktura investicije v plinsko parno elektrarno pa je: 6% gradbena dela za katere obstoji možnost, da bodo izvedena z domačimi ponudniki, 78% tehnološka oprema iz uvoza, 2% inženiring polovico izveden z domačimi ponudniki, 4% ostali stroški prav tako v polovici namenjeni dejavnosti domačih ponudnikov ter 10% nepredvideno razporejeno med domačim sektorjem in uvozom enako kot ostali del investicije.

Tabela 2:

Neposreden in posreden vpliv gradnje drugega bloka jedrske elektrarne na slovensko gospodarstvo ob predpostavki zmerne rasti porabe električne energije

	V milijonih evrov	Delež na makroekonomski ravni (%)
Produkcija	4109	5.77
Dodana vrednost	1295	4.18
Sredstva za zaposlene	858	4.52
Poraba stalnega kapitala	151	2.59
Poslovni presežek, neto	301	4.59
Delovno aktivni (število)	43454	5.31
Osnovna sredstva	4881	2.42
Sredstva za R&D	8	1.15
Neto davki na proizvode	49	4.73
Uvoz blaga in storitev	3361	14.71

41

Tabela 3: Neposreden in posreden vpliv gradnje plinsko parnih elektrarn na slovensko gospodarstvo ob predpostavki hitre rasti porabe električne energije

	V milijonih evrov	Delež na makroekonomski ravni (%)
Produkcija	280	0.39
Dodana vrednost	92	0.30
Sredstva za zaposlene	63	0.33
Poraba stalnega kapitala	12	0.21
Poslovni presežek, neto	20	0.31
Delovno aktivni (število)	3071	0.38
Osnovna sredstva	396	0.20
Sredstva za R&D	1	0.08
Neto davki na proizvode	6	0.54
Uvoz blaga in storitev	1276	5.58

Tabela 4: Neposreden in posreden vpliv gradnje drugega bloka jedrske elektrarne ter dopolnilnih plinsko parnih enot na slovensko gospodarstvo ob predpostavki hitre rasti porabe električne energije

	V milijonih evrov	Delež na makroekonomski ravni (%)
Produkcija	4202	5.90
Dodana vrednost	1326	4.28
Sredstva za zaposlene	879	4.63
Poraba stalnega kapitala	155	2.66
Poslovni presežek, neto	308	4.69
Delovno aktivni (število)	44477	5.43
Osnovna sredstva	5012	2.48
Sredstva za R&D	8	1.18
Neto davki na proizvode	50	4.91
Uvoz blaga in storitev	3787	16.57

42

Rezultate input-output analize vpliva alternativnih scenarijev porabe električne energije ter temu sledečih investicij v nove proizvodne zmogljivosti prikazujemo v Tabelah 1 do 4. Prvi dve tabeli se nanašata na predpostavljeno počasno rast porabe električne energije, drugi dve pa na scenarij hitre rasti porabe te dobrine. V kolikor bi gradili nov blok jedrske elektrarne po strukturi slovenskega gospodarstva v sedanjem obdobju (input-output matrika za 2010 takšno strukturo v bistvu še vedno odslilkava) bi to v celoti vplivalo na 4% večjo dodano vrednost, 43 tisoč angažiranih delavcev (zaposleni/leto), 300 milijonov evrov dodatnega poslovnega presežka ter 8 milijonov evrov dodatnih investicij v raziskave in razvoj v Sloveniji. Razumljivo je, da se bo ta učinek razporedil na več let, vendar bo podoben učinku gradnje slovenskega avtocestnega križa v dveh do treh letih. Če bi nov blok jedrske elektrarne začeli graditi 2010, v Sloveniji ne bi imeli gospodarske krize dvojnega dna (W), precejšen in ugoden pa bi bil tudi vpliv na javnofinančno ravnotežje (ob 38% deležu davkov in prispevkov v slovenskem BDP, bi se javnofinančni prilivi zaradi gradnje novega bloka jedrske elektrarne povečali za okoli pol milijarde evrov ali 1.5% BDP).

Gradnja plinsko parnih elektrarn bo tudi v primeru scenarija hitre rasti porabe električne energije vplivala le na letno zaposlitev dobrih 3 tisoč delavcev, sicer pa na makroekonomski ravni ne bo imela znatnejših učinkov. Na gospodarski cikel v Sloveniji ta investicija ne bo bistveno vplivala.

Tako v primeru gradnje novega bloka jedrske elektrarne kot v primeru gradnje plinsko parnih elektrarn se bo močno povečal slovenski uvoz. Ob scenariju hitre rasti porabe električne energije ter pokrivanja potreb z investicijo v nov blok jedrske elektrarne dopolnjen tudi z novimi plinsko parnimi elektrarnami (Tabela 4) se bo slovenski uvoz blaga in storitev na svojo osnovo iz 2010 povečal za skoraj 17% (3.8 milijarde evrov). Glede na to, da bo financiranje tega uvoza razporejeno na nekaj let in glede na to, da Slovenija letno

ustvari 2.2 milijardi evrov presežka v menjavi s tujino, makroekonomski vidik pokrivanja tega uvoza z izvozom ne bi smel biti poseben problem. Majhno, izvozno orientirano in izjemno odprto gospodarstvo si bo pač lahko zagotovilo potrebne zmogljivosti za stabilno energetska oskrbo. To bo veljalo vse do tedaj, ko bo ohranilo jedra razvojno intenzivnih in na svetovnem trgu konkurenčnih podjetij diverzificiranih tako po lastniški kot po panožni strukturi, obenem pa še s precejšno diverzifikacijo trgov, na katere plasirajo svojo ponudbo.

Ob omenjeni veliki razliki med učinkovanjem investicij v nov blok jedrske elektrarne ter plinsko parnih elektrarn na dodano vrednost in zaposlenost (1:21 pri scenariju počasne rasti porabe elektrike do 1:14 pri scenariju hitre rasti porabe te dobrine), pa je ta razlika med konkurenčnimi proizvodnimi scenariji pri uvozu potrebne opreme ter storitev precej manjša. Ob scenariju zmerne rasti porabe znaša 1:4, pri scenariju hitre rasti porabe električne energije pa 1:3. Gradnja novega bloka jedrske elektrarne bo torej terjala večji uvoz, a bo po drugi strani s precej večjo razliko vplivala na slovensko gospodarsko rast kot pa gradnja ustreznih zmogljivosti v plinsko parnih elektrarnah.

43

4. Vpliv reprodukcijskega povpraševanja, plač in javnofinančnih prispevkov med proizvodnjo električne energije

Pri oceni makroekonomskega vpliva delovanja novih elektrarn (na jedrsko gorivo ali/in na zemeljski plin) analiziramo neposreden in posreden vpliv njihovega reprodukcijskega povpraševanja (gorivo, stroški materiala in storitev), plač ter javnofinančnih dajatev. Pri tem uporabljamo podatke o strukturi stroškov v NEK (vzorec stroškov novega bloka jedrske elektrarne) in TEB (vzorec stroškov plinsko parne elektrarne, razen glede stroškov goriva, ki so ocenjeni po historičnih podatkih plinsko parnih elektrarn s primarno dejavnostjo proizvodnje električne energije za trg). Tudi po teh podatkih je delovanje plinsko parnih elektrarn uvozno bolj odvisno od delovanja jedrske elektrarne. Stroški goriva pri plinsko parnih elektrarnah predstavljajo več kot 95% materialnih stroškov in storitev, pa tudi preostanek teh stroškov je uvozno odvisen s približno 15% (vsi nadomestni deli). Tudi pri jedrski elektrarni je gorivo iz uvoza vendar, skupaj z 20% deležem uvoza v ostalih materialnih stroških in storitvah, predstavlja 51% te stroškovne postavke. V naši analizi predpostavljamo, da bodo pri delovanju (ne torej pri investiciji) tako v novem bloku jedrske elektrarne kot pri plinsko parnih elektrarnah stroški financiranja omogočali delo domačemu finančnemu sistemu. Pri novem bloku jedrske elektrarne bo pomembna postavka tudi vodno povračilo, ki ga bo obračunal sektor »Voda, obdelava vode in oskrba z njo«.

V naši analizi predstavljamo, da bo amortizacija (poraba stalnega kapitala) namenjena odplačilu anuitet in kot taka del proizvodnje ter dodane vrednosti, ne bo pa imela multiplikativnega učinka na slovensko gospodarstvo. Ker se porabi za plačilo dolgov, ne vpliva na investicije.

Plače in druga sredstva za zaposlene (regres, stroški prevoza,...) ter različne javnofinančne dajatve (pri jedrski elektrarni plačila za omejeno rabo prostora in uporabe stavbnega zemljišča, pri plinsko parnih elektrarnah pa za CO₂ takse) vplivajo na naše gospodarstvo preko povečane osebne in državne porabe. Podobno kot pri reprodukcijski porabi se tudi tu del povpraševanja pokrije iz uvoza. V naši analizi predpostavljamo, da je delež posameznih sektorjev in uvoza pri tem povpraševanju enak kot na ravni celotnega gospodarstva. Plače in druga sredstva za zaposlene se deloma prihranijo (v Sloveniji ima prebivalstvo 12% nagnjenost k prihrankom) in v naši analizi predpostavljamo, da se ti prihranki preko finančnih posrednikov (banke, skladi,...) namenijo za investicije ter na ta način zopet multiplikativno vplivajo na slovensko gospodarstvo.

44

Makroekonomski vpliv delovanja novega jedrskega bloka ali pa plinsko parnih elektrarn zopet ocenjujemo po štirih scenarijih rasti porabe električne energije kombinirano z različno strukturo produkcije te dobrine. Zaradi preglednosti smo za vsako strukturo produkcije upoštevali njeno povprečno vrednost v opazovanem obdobju. Ocena pa zopet temelji na podatkih input-output matrike slovenskega gospodarstva 2010. Rezultati so prikazani v Tabelah od 5 do 10.

V Tabelah 5 in 6 vidimo, da bo v primeru zmernega scenarija rasti porabe električne energije delovanje novega bloka jedrske elektrarne neposredno in posredno nekoliko bolj vplivalo na dodano vrednost slovenskega gospodarstva od alternativnega delovanja novih plinsko parnih elektrarn. Na letni ravni bo učinek delovanja jedrske elektrarne na dodano vrednost 188 milijonov evrov, učinek delovanja plinsko parnih elektrarn pa 153 milijonov evrov. Vpliv, ki bi ga imelo delovanje jedrske elektrarne na dodano vrednost v celotnem slovenskem gospodarstvu, bo torej približno četrtno večji od ustreznega vpliva delovanja plinsko parnih elektrarn. Ostali rezultati v Tabelah 5 in 6 kažejo, da bo delovanje novega jedrskega bloka kapitalsko intenzivnejše in delovno manj intenzivno od delovanja alternativnih plinsko parnih proizvodnih enot. Delovanje jedrske elektrarne bo imelo manjši vpliv na razvojno in raziskovalno dejavnost od delovanja plinsko parnih elektrarn, bo pa uvozno precej manj odvisno. Stroški goriva, ki v celoti predstavljajo uvoz dane dobrine (jedrskega goriva ali pa zemeljskega plina), bodo v primeru delovanja plinsko parnih elektrarn predstavljali 2% slovenskega uvoza blaga in storitev, v primeru delovanja novega jedrskega bloka pa le 0.4%. Naj dodamo, da so rezultati v Tabelah 5 in 6 deloma pogojeni s predpostavko o javnofinančnih pristojbinah, ki jih bodo morali plačevati proizvajalci električne energije, bodisi v novem bloku jedrske elektrarne (plačila omejitev v prostoru) bodisi v plinsko parnih elektrarnah (CO₂ takse). Ti zneski namreč vplivajo na javno porabo in na spodbujanje razvoja tudi mimo reprodukcijskih tokov.

Tabela 5:

Neposreden in posreden vpliv delovanja plinsko parnih elektrarn na slovensko gospodarstvo (letna raven) ob predpostavki, da se iz amortizacije poravnajo anuitete – scenarij zmerne rasti porabe električne energije

	V milijonih evrov	Delež na makroekonomski ravni (%)
Produkcija	243	0.34
Dodana vrednost	153	0.49
Sredstva za zaposlene	107	0.56
Poraba stalnega kapitala	19	0.32
Poslovni presežek, neto	15	0.23
Delovno aktivni (število)	3908	0.48
Osnovna sredstva	692	0.34
Sredstva za R&D	4	0.54
Neto davki na proizvode	7	0.67
Uvoz blaga in storitev	443	1.94

45

Tabela 6:

Neposreden in posreden vpliv delovanja nuklearne elektrarne na slovensko gospodarstvo (letna raven) ob predpostavki, da se iz amortizacije poravnajo anuitete – scenarij zmerne rasti porabe električne energije

	V milijonih evrov	Delež na makroekonomski ravni (%)
Produkcija	275.3	0.39
Dodana vrednost	188.3	0.61
Sredstva za zaposlene	42.3	0.22
Poraba stalnega kapitala	17.0	0.29
Poslovni presežek, neto	21.1	0.32
Delovno aktivni (število)	1589	0.19
Osnovna sredstva	706.6	0.35
Sredstva za R&D	0.6	0.10
Neto davki na proizvode	1.9	0.19
Uvoz blaga in storitev	88.2	0.39

V Tabelah 7 do 10 prikazujemo makroekonomski vpliv delovanja plinsko parnih elektrarn in novega bloka jedrske elektrarne v primeru, da se bo uresničil scenarij hitre rasti porabe električne energije. V Tabelah 7 in 8 je prikazana primerjava delovanja plinsko parnih enot in novega bloka jedrske elektrarne tako, da se osredotočamo na čisto primerjavo makroekonomskega učinka delovanja ene ali druge opcije proizvodnje električne energije. V Tabelah 9 in 10 pa je prikazan dejanski narodnogospodarski učinek kombiniranega delovanja plinsko parnih enot in novega bloka jedrske elektrarne, ki bo v tem primeru v celoti izkoriščen.

V Tabeli 7 je prikazan makroekonomski učinek delovanja plinsko parnih elektrarn v primeru hitre rasti porabe električne energije v Sloveniji (in podobno razvitih narodnih gospodarstvih) tako, da novega bloka jedrske elektrarne ne bi zgradili. V Tabeli 8 pa je prikazan makroekonomski vpliv delovanja novega bloka jedrske elektrarne, ki bi po tem scenariju rasti porabe električne energije delovala nekoliko več kot v primeru počasne rasti porabe te dobrine (razlika je le nekaj odstotkov). V Tabeli 9 je prikazan vpliv, ki ga bo imelo na naše narodno gospodarstvo delovanje plinsko parnih elektrarn v kombinaciji z delovanjem novega bloka jedrske elektrarne. Proizvodnja iz tega bloka torej ne bo mogla pokriti celotnega povečanega povpraševanja po električni energiji. Končno je v Tabeli 10 prikazan skupen makroekonomski vpliv delovanja novega bloka jedrske elektrarne ter dopolnilnih plinsko parnih elektrarn, potrebnih za pokrivanje potreb po električni energiji v primeru scenarija hitre rasti porabe električne energije. Vsebinsko je smiselno z rezultati Tabele 10 primerjati rezultate v Tabeli 7.

V Tabelah 7 in 10 je zopet opazna razlika v makroekonomskem učinku delovanja različnih vrst elektrarn v primeru hitre rasti porabe električne energije. Nov jedrski blok bo, kombiniran z dodatnimi plinsko parnimi elektrarnami, vplival na 1.2% večjo dodano vrednost, 5100 novih delovnih mest ter 1.3% večji uvoz kot v primeru, da Slovenija takšnih proizvodnih enot ne bi imela. V tem primeru (torej brez zadostne lastne proizvodnje) bi bil direkten uvoz električne energije večji in dražji kot ob lastni proizvodnji. Delovanje alternativnih plinsko parnih elektrarn bi v primeru hitre rasti porabe električne energije vplivalo na 0.8% večjo dodano vrednost, 6300 novih delovnih mest ter 3.2% večji uvoz blaga in storitev kot v primeru, da bi se Slovenija tej proizvodnji električne energije odpovedala. Seveda bi bil tudi v tem primeru uvoz zaradi potrebnih nakupov električne energije na tujem precej večji kot pa pri delovanju domačih plinsko parnih elektrarn. Znotraj scenarija hitre rasti porabe električne energije vidimo, da so makroekonomski učinki proizvodnje te dobrine v novem bloku jedrske elektrarne, kombinirano z dodatno proizvodnjo v plinsko parnih enotah, zopet precej večji kot v primeru pokrivanja celotne porabe elektrike s proizvodnjo v plinsko parnih elektrarnah. Pri dodani vrednosti dosega ta razlika že polovico in ne četrtnine kot v primeru scenarija zmerne rasti porabe električne energije. Sicer pa tudi pri proizvodnji električne energije v primeru hitre rasti porabe te dobrine velja, da je delovanje novega bloka jedrske elektrarne kombinirano z dopolnilnimi plinsko parnimi enotami (Tabela 10) kapitalsko intenzivnejše in delovno ter razvojno manj intenzivno od vpliva delovanja plinsko parnih elektrarn (Tabela 7).

Tabela 7:

Neposreden in posreden vpliv delovanja plinsko parnih elektrarn na slovensko gospodarstvo (letna raven) ob predpostavki, da se iz amortizacije poravnajo anuitete – scenarij hitre rasti porabe električne energije

	V milijonih evrov	Delež na makroekonomski ravni (%)
Produkcija	382	0.54
Dodana vrednost	241	0.78
Sredstva za zaposlene	171	0.90
Poraba stalnega kapitala	30	0.51
Poslovni presežek, neto	22	0.33
Delovno aktivni (število)	6274	0.77
Osnovna sredstva	1105	0.55
Sredstva za R&D	6	0.88
Neto davki na proizvode	11	1.08
Uvoz blaga in storitev	727	3.18

47

Tabela 8:

Neposreden in posreden vpliv delovanja nuklearne elektrarne na slovensko gospodarstvo (letna raven) ob predpostavki, da se iz amortizacije poravnajo anuitete – scenarij hitre rasti porabe električne energije

	V milijonih evrov	Delež na makroekonomski ravni (%)
Produkcija	283.9	0.40
Dodana vrednost	192.4	0.62
Sredstva za zaposlene	44.1	0.23
Poraba stalnega kapitala	18.0	0.31
Poslovni presežek, neto	22.2	0.34
Delovno aktivni (število)	1664	0.20
Osnovna sredstva	742.6	0.37
Sredstva za R&D	0.7	0.10
Neto davki na proizvode	2.0	0.20
Uvoz blaga in storitev	93.5	0.41

Tabela 9:

Neposreden in posreden vpliv delovanja plinsko parnih elektrarn na slovensko gospodarstvo v kombinaciji z delovanjem nove nuklearne elektrarne (letna raven) ob predpostavki, da se iz amortizacije poravnajo anuitete – scenarij hitre rasti porabe električne energije

	V milijonih evrov	Delež na makroekonomski ravni (%)
Produkcija	274	0.39
Dodana vrednost	172	0.55
Sredstva za zaposlene	101	0.53
Poraba stalnega kapitala	20	0.35
Poslovni presežek, neto	44	0.68
Delovno aktivni (število)	3432	0.42
Osnovna sredstva	632	0.31
Sredstva za R&D	2	0.29
Neto davki na proizvode	7	0.67
Uvoz blaga in storitev	206	0.90

48

Tabela 10:

Neposreden in posreden vpliv skupnega delovanja nuklearne elektrarne in plinsko parnih elektrarn na slovensko gospodarstvo (letna raven), tako da se iz amortizacije poravnajo anuitete – scenarij hitre rasti porabe električne energije

	V milijonih evrov	Delež na makroekonomski ravni (%)
Produkcija	557.9	0.79
Dodana vrednost	364.4	1.17
Sredstva za zaposlene	145.1	0.76
Poraba stalnega kapitala	38.0	0.66
Poslovni presežek, neto	66.2	1.02
Delovno aktivni (število)	5096	0.62
Osnovna sredstva	1374.6	0.68
Sredstva za R&D	2.7	0.39
Neto davki na proizvode	9.0	0.87
Uvoz blaga in storitev	299.5	1.31

5. Sklepi

1. V kolikor bi gradili nov blok jedrske elektrarne, bi to v Sloveniji vplivalo na 4% večjo dodano vrednost, 43 tisoč angažiranih delavcev (zaposleni/leto), 300 milijonov evrov dodatnega poslovnega presežka ter 8 milijonov evrov dodatnih investicij v raziskave in razvoj.

2. Gradnja plinsko parnih elektrarn bo v primeru scenarija hitre rasti porabe električne energije vplivala na letno zaposlitev dobrih 3 tisoč delavcev, sicer pa na makroekonomski ravni ne bo imela znatnejših učinkov. Na gospodarski cikel ta investicija v Sloveniji ne bo bistveno vplivala.
3. Tako v primeru gradnje novega bloka jedrske elektrarne kot v primeru gradnje plinsko parnih elektrarn se bo znatno povečal slovenski uvoz. Ob scenariju hitre rasti porabe električne energije ter pokrivanja potreb z investicijo v nov blok jedrske elektrarne, dopolnjen tudi z novimi plinsko parnimi elektrarnami, se bo slovenski uvoz blaga in storitev povečal za 3.8 milijarde evrov.
4. Gradnja novega bloka jedrske elektrarne bo terjala večji uvoz, bo pa po drugi strani s precej višjo razliko vplivala na slovensko gospodarsko rast kot pa gradnja ustreznih zmogljivosti v plinsko parnih elektrarnah.
5. Delovanje novega bloka jedrske elektrarne bo neposredno in posredno nekoliko bolj vplivalo na dodano vrednost slovenskega gospodarstva od alternativnega delovanja novih plinsko parnih elektrarn. Na letni ravni bo tudi v primeru počasne rasti porabe električne energije vpliv delovanja jedrske elektrarne na dodano vrednost v celotnem slovenskem gospodarstvu približno četrtno večji od ustreznega vpliva delovanja plinsko parnih elektrarn.
6. Delovanje novega jedrskega bloka je kapitalsko intenzivnejše in delovno manj intenzivno od delovanja alternativnih plinsko parnih proizvodnih enot. Delovanje jedrske elektrarne bo imelo manjši vpliv na razvojno in raziskovalno dejavnost od delovanja plinsko parnih elektrarn, bo pa uvozno precej manj odvisno.
7. V primeru hitre rasti porabe električne energije bi nov jedrski blok, kombiniran z dodatnimi plinsko parnimi elektrarnami, letno vplival na 1.2% večjo dodano vrednost na ravni celotnega gospodarstva in 5100 novih delovnih mest, delovanje plinsko parnih elektrarn pa bi v tem primeru vplivalo na letno 0.8% večjo dodano vrednost našega narodnega gospodarstva in 6300 več delovnih mest kot v primeru, da bi se Slovenija tej proizvodnji električne energije odpovedala.

6. Metodologija

V analizi učinkov investicij v nove elektrarne in nato delovanja teh elektrarn na slovensko gospodarstvo smo ocenili direkten in posreden (preko dobaviteljev reprodukcijskega materiala in ustreznih storitev ter preko nadaljnjega reprodukcijskega povpraševanja teh dobaviteljev) vpliv določene strukture porabe na slovensko produkcijo, dodano vrednost, sredstva za zaposlene (bruto prejeme zaposlenih), porabo stalnega kapitala (amortizacijo), neto poslovni presežek, zaposlenost dela, angažma osnovnih sredstev in izdatke za R&D, neto davke na proizvode ter uvoz blaga in storitev. Analizo smo izvedli na podatkih input-

output matrike slovenskega gospodarstva v letu 2010 (63 sektorjev). Direktni in posredni vpliv danega obsega in strukture porabe na omenjene ekonomske spremenljivke smo ocenili z:

$$\mathbf{M} = (\mathbf{I} - \mathbf{Ad})^{-1} * \mathbf{Y}$$

$$\mathbf{H} = (\text{diag BDP/X}) * (\mathbf{I} - \mathbf{Ad})^{-1} * \mathbf{Y}$$

$$\mathbf{G} = \mathbf{Au} * (\mathbf{I} - \mathbf{Ad})^{-1} * \mathbf{Y}$$

$$\mathbf{Z} = (\text{diag F/X}) * (\mathbf{I} - \mathbf{Ad})^{-1} * \mathbf{Y}$$

50

\mathbf{M} je globalen vpliv dane strukture porabe (\mathbf{Y}) na produkcijo po panogah, vsota pa kaže vpliv spremembe te porabe na celotno gospodarstvo; \mathbf{Ad} je matrika tehničnih količnikov - stolpec domačega inputa v dan sektor deljen z njegovo produkcijo; \mathbf{I} je enotna matrika, $(\mathbf{I} - \mathbf{Ad})^{-1}$ pa je matrični multiplikator.

\mathbf{H} je globalen vpliv dane strukture porabe (\mathbf{Y}) na dodano vrednost kjer je diag BDP/X diagonalizirana matrika direktnih količnikov dodane vrednosti (BDP) oziroma njenih delov (v našem primeru sredstev za zaposlene, amortizacije in poslovnega presežka). \mathbf{X} je produkcija panoge.

\mathbf{G} je globalen vpliv dane strukture porabe (\mathbf{Y}) na uvoz. \mathbf{Au} je uvozna komponenta tehnološke matrike, pridobljene z deljenjem uvoza v panoge z njihovo produkcijo.

\mathbf{Z} je globalen vpliv dane strukture porabe (\mathbf{Y}) na angažma produkcijskih faktorjev

\mathbf{F} (število zaposlenih, vrednost osnovnih sredstev in razvojne dejavnosti merjene z izdatki za R&D), diag F/X pa je diagonalizirana matrika direktnih količnikov produkcijskega faktorja \mathbf{F} v panožni produkciji (\mathbf{X}).

Naša ocena gradnje ter nato delovanja elektrarn na zemeljski plin oziroma alternativno novega bloka jedrske elektrarne na dejavnost, dodano vrednost, sredstva za zaposlene, amortizacijo, poslovni presežek, uvoz, zaposlenost dela in kapitala ter izdatke za R&D v slovenskem gospodarstvu temelji na Leontijevi proizvodni funkciji in predpostavlja konstantne donose produkcijskih faktorjev, elastičnost substitucije enako 0 in homogenost produkcije znotraj sektorjev. Rezultate input-output analize lahko pojmuje kot začetne tendence z nakazano smerjo. To velja še v večji meri pri časovno oddaljenih ocenah.

7. Literatura in viri podatkov

Elek, »Razvoj sektorja proizvodnje električne energije v Sloveniji do leta 2050«, naročnik: GEN energija d.o.o., Ljubljana, februar 2015.

European Commission, „EU Energy, Transport and GHG Emissions: Trends to 2050, Reference Scenario 2013“, 2014.

Input-output tabela v osnovnih cenah, Slovenija 2010, tekoče cene, mio eur (SURS, Podatkovni portal SI-STAT):

Delovno aktivni SKD 2008, 31. XII. 2010 (SURS, Podatkovni portal SI-STAT):

51

Osnovna sredstva 2010, mio €, tekoče cene, bruto, KD 2008 (SURS, Podatkovni portal SI-STAT):

Notranji izdatki za RRD v poslovnem sektorju po SKD dejavnosti, leto 2010 (SURS, Podatkovni portal SI-STAT):

Bruto domači izdatki za RRD dejavnost po: družbeno-ekonomski cilj, leto 2010, sektor izvedbe (SURS, Podatkovni portal SI-STAT):

Poraba električne energije v gospodarstvu (SURS, Statistični letopis 2013):

Nagnjenost prebivalstva k prihrankom (SURS, Statistični letopis 2013):

Economics and Statistics. 39. str. 312-320

8. Programska oprema

EViews 7.1

Leto	Domače končno trošenje za blago in tržne storitve													
	Prebivalstvo				Investicije v osn. sredstva				Širša država				Skupno	
	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast
2008	19243	8,8	0,00	10405	9,78	0,87	2526	14,18	1,35	32174	9,50	0,87		
2009	18852	-2,30	-2,78	8369	-22,11	-23,57	2512	-0,57	2,56	29732	-8,70	-9,29		
2010	19578	0,74	3,64	7651	-9,69	-5,79	2512	-0,10	-1,79	29741	-2,24	-1,78		
2011	20675	2,80	1,19	6694	-6,62	-0,96	2443	-2,77	-5,99	29812	0,07	-0,11		
2012	20452	-1,08	-0,43	6157	-8,03	-6,99	2363	-3,27	-4,63	28972	-2,82	-2,26		
2013	19524	-1,76	2,62	6304	0,47	-0,76	2237	-5,32	-6,49	28066	-1,56	-2,54		
2014	19417	0,61	1,07	7503	5,28	6,37	2230	-0,41	-1,21	29150	1,69	2,21		
2104/1	4442	1,68		1750	5,50		531	-5,06		6724	2,07			
4	1682	5,74	1,32	647	8,76	1,67	183	-7,36	-0,46	2511	5,41	1,26		
5	1600	-0,14	-0,39	630	6,60	-0,11	165	-14,90	-0,85	2396	0,33	-0,34		
6	1661	-1,78	-0,53	651	7,38	0,31	190	8,78	2,14	2501	1,21	-0,13		
II	4943	1,21		1928	7,58		538	-4,97		7409	2,30			
7	1710	4,15	0,15	675	11,73	0,84	207	4,53	2,97	2592	6,05	0,53		
8	1573	-4,18	-1,60	614	8,99	0,11	170	5,56	-1,05	2357	-0,38	-1,16		
9	1687	1,51	-0,58	666	5,22	-0,26	169	1,02	2,09	2522	2,43	-0,29		
III	4970	0,50		1955	8,58		546	3,73		7471	2,73			
10	1746	-1,69	-0,55	676	1,74	0,66	180	3,79	-1,24	2602	-0,45	-0,32		
11	1583	-1,73	-0,49	601	-8,88	-2,21	182	-0,39	-1,45	2366	-3,55	-1,02		
12	1733	1,04	0,52	594	7,58	-1,63	253	9,40	3,30	2979	3,26	0,20		
IV	5062	-0,78		1871	-0,27		615	4,69		7547	-0,23			
2015/1	1461	-2,89	-0,03	513	1,17	0,14	154	-12,67	-4,15	2128	-2,74	-0,35		
2	1395	1,30	0,63	590	5,85	1,46	147	-20,20	-2,12	2131	0,63	0,65		
3	1638	0,92	0,84	693	1,45	0,32	200	16,86	1,32	2531	2,16	0,76		
I	4494	-0,24		1796	2,77		500	-5,77		6790	0,11			
4	1640	-3,74	0,60	628	-1,72	0,64	180	-1,79	-1,32	2448	-3,09	0,47		
5	1640	1,38	0,37	633	2,26	0,70	165	0,14	-1,87	2438	1,52	0,29		
6	1728	3,35	0,41	649	1,74	0,70	213	12,30	4,92	2590	3,62	0,81		
II	5008	0,29		1910	0,74		558	3,77		7476	0,66			
7	1708	-0,25	0,42	634	-4,38	0,09	199	-3,92	1,48	2541	-1,61	0,41		
8	1593	1,31	-0,94	588	-1,40	-0,08	172	1,17	1,01	2353	0,61	-0,60		
9	1694	0,31	-0,15	624	-1,98	-0,92	173	2,35	2,02	2491	-0,13	-0,18		
III	4994	0,43		1846	-2,64		544	-0,40		7385	-0,41			

Leto	Izvoz Slovenije*			Izvoz Slovenije izven EU27**			Izvoz EU27**			Izvozne cene Slovenija**		Izvozne cene EU27**	
	mil. €	letni porast	mesečna rast	mil. €	medletna stopnja	mil. €	medletna stopnja	mil. €	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja
2008	19724	1,74	-0,68	7407	9,90	1308960	5,4	1093	109,3	3,4	1080	2,9	
2009	16006	-18,85	-21,86	5773	-22,07	1090939	-16,6	1073	107,3	-1,82	1070	-0,84	
2010	18251	14,02	16,09	6359	10,16	1338504	22,63	110,3	110,3	2,75	112,7	5,27	
2011	20458	12,10	13,22	7255	13,87	1530880	13,47	117,6	117,6	6,57	117,7	4,45	
2012	20884	2,08	1,60	7827	7,89	1685277	10,09	124,2	124,2	2,90	124,7	4,80	
2013	21620	2,65	1,85	6447	3,02	1733123	2,97	107,2	107,2	-0,27	108,7	-0,88	
2014	23054	6,63	6,44	6704	3,99	1705004	-1,62	107,4	107,4	0,22	108,4	-0,24	
2014/II	5746	4,08	4,66	1725	4,66	421694	-6,32	107,0	107,0	-0,19	107,8	-1,19	
7	2023	5,54	1,32	589	0,60	151479	-2,46	108,5	108,5	1,02	108,8	1,02	
8	1545	1,75	-1,00	457	-0,95	123239	-7,71	107,5	107,5	-2,27	109,0	0,65	
9	2153	13,83	2,02	586	9,07	150659	6,77	110,0	110,0	4,07	109,4	0,92	
III	5722	7,40	3,02	1632	3,02	425377	-1,06	108,7	108,7	0,90	109,1	0,86	
10	2162	8,41	1,58	600	6,27	157324	2,36	108,0	108,0	1,03	109,7	1,20	
11	2010	7,49	0,11	543	-0,06	145709	2,40	107,5	107,5	-0,56	109,2	0,74	
12	1827	11,24	1,98	581	4,95	145853	5,53	103,1	103,1	-4,27	109,3	0,74	
IV	5999	8,94	3,76	1724	3,76	448885	3,38	106,2	106,2	-1,27	109,4	0,89	
2015/1	1802	-0,18	0,09	459	-5,91	126727	-2,85	108,8	108,8	1,21	109,5	1,77	
2	1876	6,25	0,28	542	1,86	138025	1,63	109,5	109,5	0,55	111,4	3,72	
3	2174	9,57	0,63	615	1,79	162375	13,72	107,8	107,8	0,84	112,9	5,02	
I	5852	5,34	-0,50	1615	-0,50	427127	4,42	108,7	108,7	0,87	111,3	3,50	
4	1961	0,37	-0,96	576	-6,17	155473	11,88	107,1	107,1	-1,65	114,5	6,91	
5	1962	7,31	-0,47	565	8,69	145973	3,50	108,5	108,5	1,21	114,6	6,41	
6	2147	10,90	1,19	624	5,53	159851	12,81	111,8	111,8	6,68	114,0	4,97	
II	6070	6,16	2,32	1765	2,32	461296	9,39	109,1	109,1	2,03	114,0	6,09	
7	2123	4,83	0,52	651	10,53	162062	6,99	108,3	108,3	-0,18	113,0	3,86	
8	1561	2,06	-1,55	466	1,90	131859	6,99	109,5	109,5	1,86	112,7	3,39	
9	2171	1,31	0,83	591	0,79	148728	-1,28	105,9	105,9	-3,73	111,5	1,92	
III	5854	2,76	4,61	1708	4,61	442649	4,06	107,9	107,9	-0,71	112,4	3,06	
10	2146	-0,22	-0,18	602	0,28	154026	-2,10						

* podatki SURS, ** podatki Eurostat

Leto	Uvoz Slovenije*			Uvoz Slovenije izven EU27**				Uvoz EU27**			Uvozne cene Slovenija**		Uvozne cene EU27**		
	mil. €	letni porast	mesečna rast	mil. €	medletna stopnja	mil. €	medletna stopnja	mil. €	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja
2008	22648	6,65	-0,05	7240,0	19,7	1550276	8,12	1550276	8,12	128,0	6,8	121,8	8,7	121,8	8,7
2009	16773	-25,94	-28,77	5527	-23,65	1983313	-22,70	1983313	-22,70	178	-7,96	108,9	-10,53	108,9	-10,53
2010	19504	16,29	17,44	7292	31,94	1482947	23,70	1482947	23,70	128,0	8,65	123,8	13,65	123,8	13,65
2011	21954	12,56	14,40	8250	13,06	1681150	11,40	1681150	11,40	138,7	8,33	137,2	10,80	137,2	10,80
2012	22051	0,44	-0,51	8166	-1,02	1782930	6,05	1782930	6,05	141,1	4,58	146,5	6,26	146,5	6,26
2013	22180	0,46	-0,64	7525	7,89	1683261	-6,39	1683261	-6,39	108,3	-3,50	114,4	-3,65	114,4	-3,65
2014	22566	1,74	2,30	7896	4,92	1679925	-0,20	1679925	-0,20	105,5	-2,63	111,4	-2,61	111,4	-2,61
2014/II	5676	113		2056	11,57	417459	-0,54	417459	-0,54	105,3	-4,07	111,1	-3,14	111,1	-3,14
7	1941	2,77	1,35	612	-5,44	150017	3,60	150017	3,60	105,7	-0,94	111,1	-1,68	111,1	-1,68
8	1635	3,42	-0,54	612	1,32	132068	-3,00	132068	-3,00	106,6	-0,28	111,4	-2,54	111,4	-2,54
9	2000	7,19	1,16	747	14,69	148038	4,51	148038	4,51	104,1	-2,53	111,8	-2,95	111,8	-2,95
III	5577	4,51		1971	3,60	430123	1,78	430123	1,78	105,5	-1,25	111,4	-2,39	111,4	-2,39
10	2057	2,18	0,63	726	-8,52	149623	0,03	149623	0,03	106,3	-0,84	111,9	-1,15	111,9	-1,15
11	1764	2,50	0,46	678	3,83	135213	-2,88	135213	-2,88	105,5	0,00	110,2	-1,08	110,2	-1,08
12	1764	1,43	-0,13	596	2,62	133488	2,65	133488	2,65	101,2	-4,98	107,9	-3,83	107,9	-3,83
IV	5835	2,06		1999	-1,35	418324	-0,12	418324	-0,12	104,3	-1,94	110,0	-2,02	110,0	-2,02
2015/I	1780	0,41	-0,95	619	-0,63	137467	-4,58	137467	-4,58	104,5	-2,34	106,4	-5,84	106,4	-5,84
2	1878	6,00	0,65	699	15,43	134374	2,49	134374	2,49	104,1	-2,71	109,2	-3,62	109,2	-3,62
3	2054	7,91	0,56	694	8,19	152308	9,69	152308	9,69	108,3	1,69	111,8	-0,89	111,8	-0,89
I	5712	4,85		2011	7,60	424149	2,45	424149	2,45	105,6	-1,12	109,1	-3,45	109,1	-3,45
4	1985	4,54	0,52	678	0,77	146612	6,20	146612	6,20	108,5	2,26	113,6	2,71	113,6	2,71
5	1886	-1,47	-1,23	654	-9,12	139878	-0,42	139878	-0,42	108,5	3,53	114,5	3,25	114,5	3,25
6	1984	6,75	1,12	697	4,96	149571	7,65	149571	7,65	107,1	1,90	112,9	1,07	112,9	1,07
II	5855	3,23		2028	-1,34	436061	4,46	436061	4,46	108,0	2,56	113,7	2,34	113,7	2,34
7	1959	-0,55	0,06	645	5,36	149566	-0,30	149566	-0,30	106,2	0,47	110,5	-0,54	110,5	-0,54
8	1627	-0,02	-0,94	605	-1,11	133815	1,32	133815	1,32	102,7	-3,66	109,0	-2,15	109,0	-2,15
9	2000	-0,35	0,48	706	-5,57	144243	-2,56	144243	-2,56	103,8	-0,29	107,4	-3,94	107,4	-3,94
III	5586	-0,32		1956	-0,79	427624	-0,58	427624	-0,58	104,2	-1,17	109,0	-2,21	109,0	-2,21
10	2044	-0,74	-0,50	728	0,39	150830	0,81	150830	0,81						

* podatki SURS, ** podatki Eurosta

Leto	Gospodarska aktivnost in brezposelnost v EU														
	Industrijska produkcija EU27			Predelovalna dejavnost EU27			Gračbena aktivnost EU27			Trgovina na drobno EU27			Anketna stopnja brezposelnosti		
	indeks	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja	EU 27	EU 15	Slovenija
2009	91,18	-16,2	91,31	-15,2	93,35	-9,6	107,76	-3,0	107,76	-3,0	107,76	-3,0	8,9	9,0	6,0
2010	97,38	6,5	97,93	7,3	88,85	-4,4	110,34	2,1	110,34	2,1	110,34	2,1	9,6	9,5	7,2
2011	101,15	3,40	103,14	4,80	89,89	0,07	111,85	1,30	111,85	1,30	111,85	1,30	9,6	9,7	8,1
2012	98,73	-2,1	100,59	-2,2	87,09	-5,9	113,96	1,1	113,96	1,1	113,96	1,1	10,5	10,6	8,9
2013	100,32	3,6	101,69	1,1	92,27	5,9	102,89	-9,8	102,89	-9,8	102,89	-9,8	10,9	11,1	10,2
2014	101,43	1,06	103,77	2,05	94,22	2,93	104,76	1,80	104,76	1,80	104,76	1,80	10,2	11,6	9,7
2014/II	101,97	1,5	105,51	2,3	96,69	4,0	103,50	1,9	103,50	1,9	103,50	1,9	10,2	11,4	9,3
7	101,97	1,7	105,91	2,7	95,53	1,1	105,78	0,6	105,78	0,6	105,78	0,6	9,7	11,0	9,3
8	86,97	-0,2	88,57	0,5	84,59	1,7	103,02	2,1	103,02	2,1	103,02	2,1	9,7	10,9	9,3
9	105,28	0,6	109,84	1,2	100,66	0,0	101,94	0,7	101,94	0,7	101,94	0,7	9,8	11,3	9,2
III	98,07	0,8	101,44	1,5	93,59	0,9	103,58	1,1	103,58	1,1	103,58	1,1	9,7	11,1	9,3
10	106,76	0,8	110,25	1,4	104,59	0,9	106,87	1,0	106,87	1,0	106,87	1,0	10,0	11,5	9,5
11	106,69	-0,2	109,15	0,6	102,59	1,6	108,12	2,1	108,12	2,1	108,12	2,1	10,2	11,8	9,5
12	98,59	1,0	98,14	1,7	96,07	-0,5	131,16	4,0	131,16	4,0	131,16	4,0	9,8	11,3	9,8
IV	104,01	0,5	105,85	1,2	101,08	0,7	115,38	2,5	115,38	2,5	115,38	2,5	10,0	11,5	9,6
2015/1	98,44	1,1	96,94	0,9	78,4	1,3	99,38	2,1	99,38	2,1	99,38	2,1	10,2	11,6	10
2	101,46	1,8	101,73	1,4	82,7	-1,4	92,91	2,1	92,91	2,1	92,91	2,1	10,2	11,7	9,8
3	111,46	2,2	113,9	2,3	94,72	0,2	103,79	2,0	103,79	2,0	103,79	2,0	10,0	11,6	9,5
I	103,79	1,7	104,19	1,6	85,27	0,0	98,69	2,1	98,69	2,1	98,69	2,1	10,1	11,6	9,8
4	102,09	1,1	105,05	1,1	94,23	0,3	104,40	1,4	104,40	1,4	104,40	1,4	9,7	11,2	9,4
5	103,15	2,0	106,96	2,4	96,19	1,1	106,30	2,2	106,30	2,2	106,30	2,2	9,5	10,9	9,2
6	105,6	1,7	110,41	1,7	99,30	-0,4	105,59	1,2	105,59	1,2	105,59	1,2	9,3	10,6	9,1
II	103,61	1,6	107,47	1,7	96,57	0,3	105,43	1,6	105,43	1,6	105,43	1,6	9,5	10,9	9,2
7	103,83	1,8	107,49	1,5	96,12	1,1	108,9	2,1	108,9	2,1	108,9	2,1	9,0	10,4	9,1
8	88,97	2,5	90,73	2,5	84,21	-0,2	104,48	0,9	104,48	0,9	104,48	0,9	8,9	10,3	9,1
9	107,02	1,8	112,03	2,1	101,14	0,6	104,37	1,9	104,37	1,9	104,37	1,9	9,1	10,5	8,9
III	99,94	2,0	103,42	2,0	93,82	0,6	105,92	1,7	105,92	1,7	105,92	1,7	9,0	10,4	9,0
10	109,38	2,5	113,07	2,6	105,79	1,2	109,76	2,7	109,76	2,7	109,76	2,7	9,2	10,7	9,1

Leto	Naročila, pričakovanja in poslovni optimizem v EU													
	Poslovna klima EU28			Naročila, predelovalna dejavnost EU28			Naročila, gradbeništvo EU28			Trgovina na drobno pričakovanja EU28			Poslovni optimizem EU28	
	ocena stanja	medletna sprememba	ocena stanja	medletna sprememba	indeks naročil	medletna sprememba	ocena stanja	medletna sprememba	ocena stanja	medletna sprememba	EU 27	Slovenija		
2009	-2,55	-2,17	-53,00	-37,49	-45,33	-28,09	-13,12	-9,54	-13,12	-9,54	-26,53	-16,44		
2010	0,45	2,92	-24,36	28,65	-43,25	2,08	6,02	19,12	6,02	19,12	-5,13	21,40		
2011	0,60	0,16	-11,68	12,70	-40,31	4,12	-0,64	-6,85	-0,64	-6,85	-2,33	2,62		
2012	-0,70	-1,30	-24,07	-12,39	-41,17	-0,86	-5,45	-4,81	-5,45	-4,81	-10,70	-8,37		
2013	-0,44	-0,20	-22,78	1,30	-39,82	1,35	-0,70	4,76	-0,70	4,76	-7,63	3,08		
2014	0,24	0,68	-14,41	8,31	-35,16	4,43	9,15	9,78	9,15	9,78	-3,58	4,02		
2014/II	0,3	1,1	-12,2	14,8	-36,1	4,9	14,1	16,9	14,1	16,9	-1,0	8,1		
7	0,2	0,7	-13,3	8,9	-32,4	6,2	7,2	8,3	7,2	8,3	-4,5	4,9		
8	0,2	0,5	-11,9	4,8	-32,1	5,4	8,4	3,0	8,4	3,0	-3,5	1,2		
9	0,0	0,2	-16,6	0,9	-30,2	2,9	4,1	-3,7	4,1	-3,7	-4,8	-1,7		
III	0,1	0,5	-13,9	4,9	-31,6	4,8	6,6	2,5	6,6	2,5	-4,3	1,5		
10	0,1	0,1	-17,9	1,4	-32,3	6,7	6,3	0,6	6,3	0,6	-7,5	-1,3		
11	0,2	-0,1	-15,2	0,7	-34,7	3,3	8,9	8,0	8,9	8,0	-7,7	-1,8		
12	0,1	-0,2	-15,9	-0,3	-34,3	3,5	7,8	4,5	7,8	4,5	-8,2	-2,0		
IV	0,1	-0,1	-16,3	0,6	-33,8	4,5	7,7	4,4	7,7	4,4	-7,8	-1,7		
2015/1	0,2	-0,1	-15,3	1,2	-35,3	4,5	6,2	1,4	6,2	1,4	-4,0	-1,1		
2	0,1	-0,3	-13,7	0,8	-33,4	5,2	7,6	-2,5	7,6	-2,5	-0,9	-0,4		
3	0,2	-0,3	-11,6	2,0	-33,8	4,6	15,5	5,2	15,5	5,2	0,2	0,3		
I	0,2	-0,2	-13,5	1,3	-34,2	4,8	9,8	1,4	9,8	1,4	-1,6	-0,4		
4	0,3	0,0	-9,5	1,8	-27,9	7,6	16,1	-2,2	16,1	-2,2	-0,1	-0,9		
5	0,3	-0,1	-10,7	1,6	-30,4	5,8	22,0	6,7	22,0	6,7	-0,8	-0,2		
6	0,1	-0,1	-10,7	1,4	-28,3	7,3	13,9	4,2	13,9	4,2	-2,6	0,2		
II	0,2	-0,1	-10,3	1,6	-28,9	6,9	17,3	2,9	17,3	2,9	-1,2	-0,3		
7	0,4	0,2	-11,0	1,7	-26,1	5,3	7,9	-0,5	7,9	-0,5	-3,4	0,9		
8	0,3	0,1	-9,4	2,1	-25,3	5,7	15,9	6,1	15,9	6,1	-2,5	0,7		
9	0,4	0,4	-12,0	3,9	-27,1	2,3	21	16,0	21	16,0	-2,0	2,5		
III	0,4	0,2	-10,8	2,6	-26,2	4,4	14,9	7,2	14,9	7,2	-2,6	1,4		
10	0,4	0,3	-14,4	3,5	-29,6	2,7	20,3	14,0	20,3	14,0	-5	2,5		
11	0,4	0,2	-14,9	0,3	-30,2	4,5	14,4	5,5	14,4	5,5	-7,4	0,3		

Naročila, pričakovanja in poslovni optimizem v Sloveniji

Leto	Gospodarska klima			Naročila, predelovalna dejavnost			Naročila, gradbeništvo			Trgovina na drobno prečakovanja			Poslovni optimizem		
	ocena stanja	medletna sprememba	ocena stanja	medletna sprememba	indeks naročil	medletna sprememba	ocena stanja	medletna sprememba	ocena stanja	medletna sprememba	ocena stanja	medletna sprememba	ocena stanja	medletna sprememba	
2008	2,2	-11,2	-19,3	-27,6	-6,5	-19,5	30,5	-10,4	-4,3	-15,9					
2009	-22,3	-25,5	-61,7	-42,4	-61,7	-55,2	0,0	-30,5	-22,9	-18,6					
2010	-8,8	12,9	-24,6	37,1	-68,8	-7,1	24,9	24,8	-0,9	22,0					
2011	-6,7	2,0	-15,5	7,0	-59,3	9,7	24,7	-1,8	-0,3	-0,1					
2012	-16,7	-10,0	-32,4	-16,9	-52,7	6,6	20,0	-4,7	-10,9	-10,6					
2013	-13,4	3,3	-26,5	5,8	-32,5	20,2	24,0	4,0	-5,3	5,5					
2014	-2,17	11,25	-9,89	16,68	-15,08	17,47	30,49	6,48	2,05	7,42					
2014/II	0,0	12,7	-8,5	16,4	-12,5	24,7	35,0	0,5	5,5	9,3					
7	2	15,0	1,6	28,3	-4,1	21,1	34,5	6,0	4,0	12,0					
8	0	11,0	-4,6	17,8	-7,6	11,6	8,7	-4,1	3,6	6,2					
9	1	11,0	-10,5	16,1	-4,9	11,7	30,7	1,5	3,3	3,7					
III	1,0	12,3	-4,5	22,1	-5,5	14,8	24,6	1,1	3,6	7,3					
10	1	15,0	0,8	20,1	-5,0	11,2	28,7	0,1	1,2	7,3					
11	-3	12,0	-7,4	13,2	-10,3	6,6	30,9	29,2	-4,6	3,6					
12	-4	12,0	-14,1	6,0	-16,3	8,3	33,3	11,4	-4,9	3,9					
IV	-2,0	13,0	-6,9	13,1	-10,5	8,7	31,0	13,6	-2,8	4,9					
2015/1	2,2	11,2	-18,7	4,8	-27,2	3,2	24,4	0,8	4,5	6,9					
2	4,7	12,7	-14,6	5,6	-31,8	2,9	36,8	3,0	8,3	4,7					
3	6,7	12,7	-2,0	13,4	-34,9	-4,8	54,6	17,9	12,3	7,9					
I	4,5	12,2	-11,8	7,9	-31,3	0,4	38,6	7,2	8,4	6,5					
4	6,8	10,8	6,9	22,0	-30,5	-7,7	44,4	5,7	9,2	3,9					
5	8,2	5,2	2,5	9,6	-17,4	-9,4	58,3	21,8	9,2	3,0					
6	5,4	4,4	-1,9	1,3	-17,7	-11,0	33,9	4,1	4,0	-0,9					
II	6,8	6,8	2,5	11,0	-21,9	-9,4	45,5	10,5	7,5	2,0					
7	4,2	2,2	7,3	5,7	-13,8	-9,7	33,0	-1,5	3,7	-0,3					
8	8,0	8,0	-0,8	3,8	-11,1	-3,5	14,6	5,9	9,1	5,5					
9	6,9	5,9	-4,0	6,5	-24,8	-19,9	47,6	16,9	6,3	3,0					
III	6,4	5,4	0,8	5,3	-16,6	-11,0	31,7	7,1	6,4	2,7					
10	5,3	4,3	9,4	8,6	-17,2	-12,2	34,2	5,5	5,7	4,5					
11	1,4	4,4	1,9	9,3	-14,2	-3,9	40,6	9,7	-1,0	3,6					

Leto	Skupno						Industrijska produkcija						Oskrba (el., plin, voda)					
	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast	Rudarstvo	Predelovalna industrija			Oskrba (el., plin, voda)							
							letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast	
2008	129,1	-1,7	-0,06	117,3	-1,6	-0,32	130,2	-1,7	107,1	-1,77	-1,77	116,2	0,9	0,00	116,2	0,9	0,00	
2009	107,6	-16,7	-1,64	113,7	-3,1	-0,29	107,1	-17,7	107,5	-1,77	-1,77	107,5	-7,5	-0,64	107,5	-7,5	-0,64	
2010	115,3	7,1	0,78	127,5	12,1	1,00	115,3	7,6	107,8	0,84	0,84	107,8	0,3	-0,06	107,8	0,3	-0,06	
2011	104,4	-9,5	-0,4	118,7	-7,7	-0,73	105,1	2,7	89,1	-0,45	-0,45	89,1	4,6	0,09	89,1	4,6	0,09	
2012	104,1	0,0	-0,15	110,7	-6,6	-0,86	103,6	-1,0	98,7	-0,19	-0,19	98,7	10,0	0,69	98,7	10,0	0,69	
2013	99,6	-4,3	0,31	88,2	-10,4	0,82	97,6	-5,8	120,1	0,35	0,35	120,1	2,16	0,26	120,1	2,16	0,26	
2014	101,5	2,1	0,48	83,4	-0,09	-2,26	101,4	4,2	103,3	0,53	0,53	103,3	-13,9	-1,09	103,3	-13,9	-1,09	
2014/1	99,0	-0,1		74,9	-1,3		98,6	2,4	105,2	1,8	1,8	105,2	-18,3		105,2	-18,3		
4	103,2	1,5	1,74	138,4	73,2	11,27	102,6	1,5	99,1	1,33	1,33	99,1	-9,8	-1,33	99,1	-9,8	-1,33	
5	101,5	0,5	-0,08	93	18,0	0,60	101,3	0,5	101,6	-0,42	-0,42	101,6	-4,8	-0,18	101,6	-4,8	-0,18	
6	105,8	6,4	0,57	82,2	9,3	-3,25	107,1	8,7	94,3	0,59	0,59	94,3	-15,4	-1,3	94,3	-15,4	-1,3	
II	103,5	2,8		104,5	34,1		103,7	3,5	98,3	-10,1		98,3	-10,1		98,3	-10,1		
7	107	5,6	1,69	74,9	-20,1	-7,05	107,1	7,4	110	1,8	1,8	110	-6,1	2,19	110	-6,1	2,19	
8	83,2	-1,3	-1,16	67,9	-27,4	-9,03	81,9	1,4	98,1	-0,97	-0,97	98,1	-15,8	-0,08	98,1	-15,8	-0,08	
9	108,8	5,1	0,27	93,3	19,6	-4,72	109,6	6,8	100,4	0,41	0,41	100,4	-13,1	0,94	100,4	-13,1	0,94	
III	99,7	3,4		78,7	-11,0		99,5	5,5	102,8	-11,6		102,8	-11,6		102,8	-11,6		
10	110,4	2,9	0,39	94,6	-3,4	-5,26	111	5,1	104,7	0,46	0,46	104,7	-16,2	0,18	104,7	-16,2	0,18	
11	104,6	1,5	-0,46	77,2	-23,6	-7,91	104,9	3,7	104,2	-0,39	-0,39	104,2	-13,7	-0,96	104,2	-13,7	-0,96	
12	96,3	3,5	0,95	55,1	-50,6	-6,53	95,3	8,2	111,7	1,43	1,43	111,7	-18,2	-0,53	111,7	-18,2	-0,53	
IV	103,8	2,6		75,6	-26,9		103,7	5,5	106,9	-16,1		106,9	-16,1		106,9	-16,1		
2015/1	98,4	3,3	0,12	74,1	-14,5	2,62	98,3	4,2	101,9	0,43	0,43	101,9	-2,8	-2,22	101,9	-2,8	-2,22	
2	101,4	6,5	0,49	71,8	-3,4	3,28	101,9	7,6	100,9	1,00	1,00	100,9	-1,5	-2,00	100,9	-1,5	-2,00	
3	114,3	7,7	1,09	81,8	29,8	4,39	115,9	8,8	104,9	1,18	1,18	104,9	-3,1	-0,23	104,9	-3,1	-0,23	
I	104,7	5,9		75,9	1,7		105,4	7,0	102,6	-2,5		102,6	-2,5		102,6	-2,5		
4	103,2	0,7	-0,34	87,8	-35,3	5,21	103,3	1,2	103,4	4,2	4,2	103,4	4,2	0,74	103,4	4,2	0,74	
5	106,5	5,4	0,05	94,8	2,3	7,15	107	6,0	102,2	0,5	0,5	102,2	0,5	0,94	102,2	0,5	0,94	
6	113,4	7,5	1,22	89,7	8,3	6,05	115,4	8,2	98,7	4,6	4,6	98,7	4,6	0,54	98,7	4,6	0,54	
II	107,7	4,6		90,8	-12,5		108,6	5,2	101,4	3,0	3,0	101,4	3,0		101,4	3,0		
7	108,7	2,0	0,59	86,3	13,1	0,82	109,1	2,3	106,8	-3,0	0,39	106,8	-3,0	0,74	106,8	-3,0	0,74	
8	89,8	7,9	0,01	77,6	11,2	-2,02	88,7	8,4	100	0,02	0,02	100	1,8	-0,65	100	1,8	-0,65	
9	114,1	5,3	0,74	73,3	-21,9	-3,31	116,4	6,6	100,4	0,83	0,83	100,4	-0,1	-0,66	100,4	-0,1	-0,66	
III	104,2	4,8		79,1	-1,1		104,7	5,6	102,4	-0,5		102,4	-0,5		102,4	-0,5		
10	113,6	2,9	-0,1	82,8	-11,4	-3,86	114,7	3,3	107,4	-0,05	-0,05	107,4	2,6	-1,03	107,4	2,6	-1,03	

Gradbeništvo in turizem

Leto	Gradbeništvo				Nočitve domačih gostov				Nočitve tujih gostov				Skupaj nočitve			
	tisoč ur	letni porast	mesečna rast	v 1000	letni porast	mesečna rast	v 1000	letni porast	mesečna rast	letni porast	mesečna rast	v 1000	letni porast	mesečna rast	letni porast	mesečna rast
2009	41929	-3,0	-0,92	3777	4,8	0,12	4526	-7,0	-0,42	8303	-2,0	-0,20				
2010	36901	-12,0	-1,01	3848	-4,2	-0,35	4923	0,7	0,03	8772	-1,5	-0,13				
2011	31765	-13,9	-0,91	3867	0,5	0,21	5373	9,1	0,67	9240	5,3	0,47				
2012	28965	-8,8	-1,07	3679	-4,9	-0,58	5678	5,7	0,70	9355	1,2	0,16				
2013	27521	-5,0	0,04	3554	-3,4	-0,06	5833	2,7	0,02	9387	0,3	0,01				
2014	27835	1,1	0,21	3430	-2,7	-0,15	5914	2,4	0,13	9344	0,3	-0,02				
2014/I	5695	-0,7		764	-3,4		820	-0,6		1583	-2,0					
4	2287	1,7	0,44	217	-3,6	-1,61	387	15,5	-0,71	603	7,8	-1,13				
5	2422	-0,7	-0,20	257	1,0	1,8	468	-4,9	1,16	725	-2,9	1,47				
6	2495	5,9	0,36	315	-1,3	-0,88	598	8,3	1,59	913	4,8	0,79				
II	7204	2,3		788	-1,2		1454	5,3		2242	2,9					
7	2696	0,8	1,23	449	-7,7	-1,1	931	-3,8	0,49	1380	-5,1	0,11				
8	2460	-2,5	-0,90	483	-8,7	-1,93	1163	2,1	1,74	1646	-1,3	0,75				
9	2633	4,5	1,24	246	-5,8	-1,57	591	-4,2	0,18	837	-4,7	-0,11				
III	7789	0,9		1177	-7,7		2685	-1,4		3862	-3,4					
10	2470	1,8	0,77	271	8,2	3,47	401	4,5	0,9	672	6,0	1,92				
11	2407	-1,1	-1,07	208	-0,7	0,59	264	-0,7	0,16	471	-0,7	0,06				
12	2270	5,0	1,02	222	-3,6	0,81	291	13,9	2,52	512	5,6	1,39				
IV	7147	1,8		700	1,6		955	5,6		1656	3,9					
2015/1	1666	-1,6	-0,47	221	9,6	1,59	326	4,0	-0,43	547	6,2	0,20				
2	1835	1,0	-0,52	332	9,9	2,09	256	15,7	1,99	588	12,4	1,43				
3	2321	6,2	0,66	263	1,0	0,96	294	3,2	-1,07	557	2,2	-0,39				
I	5822	2,2		816	6,8		876	6,9		1692	6,8					
4	2318	1,4	0,26	239	10,5	1,28	401	3,7	0,79	640	6,1	1,00				
5	2371	-2,1	-1,07	249	-2,9	-0,20	535	14,2	1,52	784	8,1	1,06				
6	2608	4,5	1,34	338	7,4	0,28	636	6,3	1,63	975	6,7	1,29				
II	7297	1,3		827	4,9		1572	8,2		2399	7,0					
7	2753	2,1	0,57	486	8,3	-0,34	1043	12,1	0,75	1530	10,9	0,59				
8	2483	1,0	-0,81	532	10,2	-0,7	1258	8,1	0,92	1790	8,7	0,61				
9	2654	0,8	0,84	262	6,4	-1,02	634	7,3	-0,61	895	7,0	-0,56				
III	7891	1,3		1279	8,7		2935	9,3		4215	9,1					

Leto	Promet										
	Letalski			Čestni			Železniški				Luški
PKM mio	letni porast	mesečna rast	tkm	letni porast	mesečna rast	tkm mio	letni porast	mesečna rast	tisoč ton	letni porast	mesečna rast
2008	1349	13,8	1,49	16262	18,4	1,50	3520	-2,3	16554	4,5	0,45
2009	1194	-11,5	-1,16	14762	-9,2	-0,78	2668	-24,2	13356	-19,3	-1,70
2010	1224	2,5	0,19	15931	7,7	-0,36	3421	28,2	14591	9,2	0,66
2011	1219	0,2	-0,90	16440	3,2	0,54	3752	9,7	16201	14,0	1,20
2012	1055	-13,5	-0,48	15888	-3,4	-0,69	3740	-7,5	16907	4,4	0,11
2013	1061	0,56	0,30	15915	1,6	0,39	3799	9,5	17185	1,6	0,39
2014/I	182	6,7		3704	-9,7		995,9	13,0	4601	9,7	
4	85	10,8	1,13	1393	2,2	0,13	347,3	15,7	1097	-17,8	-5,79
5	96	5,5	0,46	1375	2,2	0,53	343,0	15,7	1537	3,6	-1,45
6	120	5,5	0,70	1400	2,2	0,81	349,3	15,7	1539	2,0	0,33
II	302	6,9		4168	2,2		1039,6	15,7	4172	-3,5	
7	140	-2,3	-1,90	1406	4,4	2,57	347,8	3,5	1692	12,0	3,31
8	160	8,7	1,44	1140	4,4	2,53	281,8	3,5	1247	-2,3	-1,48
9	129	21,7	1,13	1410	4,4	2,28	348,7	3,5	1432	-2,3	0,45
III	429	8,2		3956	4,4		978,3	3,5	4371	2,7	
10	110	31,0	4,13	1578	12,8	3,14	389,1	2,1	1790	10,3	4,88
11	84	29,6	3,72	1555	12,8	2,65	383,5	2,1	1599	10,7	3,23
12	72	13,9	4,36	1313	12,8	2,10	323,8	2,1	1480	10,0	-0,46
IV	265	25,5		4445	12,8		1096,4	2,1	4869	10,3	
2015/1	65	8,9	1,06	1349	17,8	0,60	317	3,1	1803	17,0	3,83
2	57	1,2	-1,64	1444	17,8	0,06	340	3,1	1447	-6,5	-0,37
3	73	9,9	-0,97	1569	17,8	-0,44	369	3,1	1607	6,3	1,07
I	195	6,9		4362	17,8		1026	3,1	4857	5,6	
4	100	16,8	0,94	1575	13,1	0,58	353	1,7	2027	84,8	8,14
5	118	22,1	1,57	1555	13,1	0,48	349	1,7	1778	15,7	0,87
6	146	22,0	1,79	1584	13,1	0,39	355	1,7	1676	8,9	-0,81
II	364	20,6		4714	13,1		1057	1,7	5481	31,4	
7	167	18,9	-0,53				349	0,3	1530	-9,6	-3,37
8	176	10,1	-0,06				283	0,3	1569	25,8	0,87
9	136	5,7	-0,16				350	0,3	1636	14,2	-1,53
III	479	11,6					981,6	0,3	4735	8,3	
10	108,04	-1,7	0,1						1484	-17,1	-4,16

Leto	Zaposlenost													
	Zaposlene osebe				Samozaposlene osebe				Iskalci zaposlitve				Skupaj	
	v podjetjih in organizacijah	letni porast	pri samoz. oseb	letni porast	podjetniki in poklici	letni porast	število	letni porast	aktivno prebivalstvo	letni porast	število	letni porast	aktivno prebivalstvo	letni porast
2007	696116	3,1	69933	5,1	53303	3,5	71336	-16,9	925334	1,6		925334	1,6	
2008	717564	3,1	72300	3,4	55442	4,0	63216	-11,4	942473	1,9		942473	1,9	
2009	699435	-2,5	67937	-6,0	58507	5,5	86353	37,1	944524	0,2		944524	0,2	
2010	685733	-2,0	61461	-9,5	59824	2,2	100504	16,4	935543	-1,0		935543	-1,0	
2011	671812	-2,0	57238	-7,0	61258	2,0	110692	10,0	934658	0,0		934658	0,0	
2012	662552	-1,4	54491	-4,8	60823	-0,7	110183	-0,5	920184	-1,5		920184	-1,5	
2013	647584	-2,2	51139	-6,1	61395	0,9	119827	8,8	913423	-0,7		913423	-0,7	
2014	652557	0,8	50482	-1,3	64351	4,8	120109	0,2	917901	0,5		917901	0,5	
2014/1	643055	-0,3	48456	-3,6	63191	4,8	129843	4,5	911404	-0,2		911404	-0,2	
2	644829	-0,2	48161	-3,7	63376	5,0	129764	4,6	913040	0,0		913040	0,0	
3	647810	0,2	49096	-2,7	63680	5,2	126730	3,3	914384	0,2		914384	0,2	
4	651008	0,6	49814	-2,6	63916	5,1	123636	1,9	920237	0,6		920237	0,6	
5	653568	0,7	50424	-2,2	64124	5,3	119670	0,9	919754	0,6		919754	0,6	
6	654659	0,8	50958	-1,5	64190	5,7	117352	0,6	919441	0,7		919441	0,7	
7	654106	0,9	51035	-1,4	64206	4,8	116199	-0,8	918034	0,7		918034	0,7	
8	653569	1,0	51292	-0,6	64360	4,9	114784	-1,6	916508	0,7		916508	0,7	
9	656447	1,2	51715	-0,3	64824	5,1	112560	-1,8	918083	0,9		918083	0,9	
10	658616	1,4	52274	0,5	65389	4,6	115901	-2,4	922325	0,6		922325	0,6	
11	658996	1,4	52183	1,0	65538	4,0	115411	-3,3	922188	0,5		922188	0,5	
12	654023	1,4	50387	1,7	65421	3,4	119458	-3,7	919416	0,4		919416	0,4	
2015/1	651838	1,4	49117	1,4	65694	4,0	124279	4,3	918533	0,8		918533	0,8	
2	654339	1,5	49255	2,3	66015	4,2	122552	-5,6	919908	0,8		919908	0,8	
3	657569	1,5	50620	3,1	66414	4,3	118099	-6,8	920565	0,7		920565	0,7	
4	659579	1,3	51350	3,1	66726	4,4	114923	-7,0	917886	-0,3		917886	-0,3	
5	661307	1,2	51441	2,0	66883	4,3	112385	-6,1	917298	-0,3		917298	-0,3	
6	663525	1,4	51393	0,9	66946	4,3	110245	-6,1	917310	-0,2		917310	-0,2	
7	663022	1,4	51304	0,5	66890	4,2	109557	-5,7	915036	-0,3		915036	-0,3	
8	663311	1,5	51325	0,1	66957	4,0	107935	-6,0	913580	-0,3		913580	-0,3	
9	667353	1,7	51442	-0,5	67207	3,7	104758	-6,9	914828	-0,4		914828	-0,4	
10	669715	1,7	51437	-1,6	67548	3,3	107488	-7,3	917894	-0,5		917894	-0,5	
11							107412	-6,9						

Leto	Cene življenjskih potrebščin																	
	Življenjske potrebščine				Osnovna inflacija				Blago				Storitve				Goniva	
	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	indeks	letni porast	indeks	letni porast	indeks	letni porast	indeks	letni porast		
2009	113,12	0,72	0,06	112,40	1,90	0,05	110,85	-0,37	117,96	3,24	117,13	-4,02	117,13	3,24	117,13	-4,02		
2010	115,20	1,80	0,17	112,58	0,15	0,02	113,73	2,60	119,34	1,18	133,46	14,01	119,34	1,18	133,46	14,01		
2011	117,29	1,81	0,19	113,47	0,79	0,12	117,29	3,12	119,37	0,03	145,09	8,84	119,37	0,03	145,09	8,84		
2012	120,34	2,60	0,22	115,36	1,67	0,17	121,36	3,46	121,21	1,55	158,19	8,96	121,21	1,55	158,19	8,96		
2013	122,45	1,77	0,09	117,14	1,55	0,08	123,48	1,76	123,93	2,24	161,06	1,86	123,93	2,24	161,06	1,86		
2014	122,70	0,20	-0,01	118,15	0,83	0,03	122,17	-0,42	123,75	1,62	159,54	-1,39	123,75	1,62	159,54	-1,39		
2014/II	123,58	0,6	-	118,76	1,3	-	123,47	0,0	123,71	-	160,71	-	123,71	-	160,71	-		
7	122,56	0,0	0,24	117,81	0,4	0,04	120,88	-0,6	126,16	1,3	161,94	-0,3	126,16	1,3	161,94	-0,3		
8	122,56	-0,3	0,20	118,17	0,6	0,06	120,63	-0,9	126,71	1,0	159,99	-2,0	126,71	1,0	159,99	-2,0		
9	122,88	-0,3	0,00	118,46	0,4	-0,08	122,06	-0,9	124,55	1,0	159,24	-2,6	124,55	1,0	159,24	-2,6		
III	122,67	-0,2	-	118,15	0,5	-	121,19	-0,8	125,81	1,1	160,39	-1,7	125,81	1,1	160,39	-1,7		
10	123,17	-0,1	-0,05	118,72	0,2	-0,05	122,78	-0,8	123,92	1,3	159,32	-1,1	123,92	1,3	159,32	-1,1		
11	122,89	-0,3	-0,05	118,79	0,2	-0,05	123,17	-0,5	122,16	0,4	158,65	-1,0	122,16	0,4	158,65	-1,0		
12	122,32	0,2	-0,04	118,48	0,8	-0,10	121,64	-1,0	123,69	2,8	154,82	-4,1	123,69	2,8	154,82	-4,1		
IV	122,79	-0,1	-	118,66	0,4	-	122,53	-0,8	123,26	1,5	157,60	-2,1	123,26	1,5	157,60	-2,1		
2015/I	120,75	-0,5	-0,07	117,43	0,8	0,01	119,16	-1,5	124,14	1,68	148,27	-7,3	124,14	1,68	148,27	-7,3		
2	121,02	-0,4	-0,12	117,57	0,7	0,14	119,25	-1,5	124,83	2,18	148,06	-7,0	124,83	2,18	148,06	-7,0		
3	122,10	-0,3	-0,10	118,50	0,6	0,08	120,98	-1,2	124,46	1,67	150,34	-5,6	124,46	1,67	150,34	-5,6		
I	121,29	-0,4	-	117,83	0,7	-	119,80	-1,4	124,48	1,84	148,89	-6,6	124,48	1,84	148,89	-6,6		
4	122,20	-0,7	-0,29	118,50	0,2	-0,12	121,48	-1,3	123,66	0,55	149,76	-6,3	123,66	0,55	149,76	-6,3		
5	123,14	-0,5	-0,11	118,71	-0,2	0,04	122,77	-0,9	123,83	0,28	152,64	-5,0	123,83	0,28	152,64	-5,0		
6	123,05	-0,7	-0,05	118,82	-0,3	0,06	122,35	-1,0	124,48	-0,15	152,70	-5,5	124,48	-0,15	152,70	-5,5		
II	122,80	-0,6	-	118,68	-0,1	-	122,20	-1,0	123,99	0,23	151,70	-5,6	123,99	0,23	151,70	-5,6		
7	122,04	-0,4	-0,03	118,19	0,3	-0,01	119,93	-0,8	126,61	0,36	151,39	-6,5	126,61	0,36	151,39	-6,5		
8	122,19	-0,3	-0,03	118,49	0,3	0,01	119,80	-0,7	127,31	0,47	150,20	-6,1	127,31	0,47	150,20	-6,1		
9	122,10	-0,6	-0,10	118,79	0,28	0,06	120,61	-1,2	125,27	0,58	146,71	-7,9	125,27	0,58	146,71	-7,9		
III	122,11	-0,5	-	118,49	0,3	-	120,11	-0,9	126,40	0,47	149,43	-6,8	126,40	0,47	149,43	-6,8		
10	122,13	-0,8	-0,08	118,89	0,14	-0,01	120,95	-1,5	124,64	0,58	146,33	-8,2	124,64	0,58	146,33	-8,2		
11	122,29	-0,5	-0,06	119,32	0,45	-0,09	121,19	-1,6	124,62	2,01	145,25	-8,4	124,62	2,01	145,25	-8,4		

Leto	Hammonizirani indeksi cen v Sloveniji (podatki Eurostat)													
	Skupni indeksi			Blago			Storitve			Osnovna inflacija			Energija	
	indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks	letna rast
2007	106,39	3,76	105,31	3,19	108,56	4,87	105,07	3,47	112,10	3,36				
2008	112,28	5,53	111,28	5,66	114,26	5,25	110,32	4,99	122,64	9,40				
2009	113,25	0,86	110,85	-0,40	117,96	3,23	112,40	1,88	117,13	-4,38				
2010	115,62	2,09	113,73	2,60	119,33	1,16	112,58	0,16	133,46	13,94				
2011	118,03	2,09	117,29	3,13	119,37	0,00	113,47	0,79	145,19	8,88				
2012	121,35	2,81	121,36	3,47	121,21	1,54	115,36	1,66	158,19	8,95				
2013	123,68	1,92	123,47	1,74	123,93	2,24	117,14	1,54	161,05	1,81				
2014	124,14	0,32	122,96	-0,49	126,30	1,78	118,30	0,86	158,79	-1,60				
2014/1	122,93	0,89	122,04	0,38	124,42	1,74	116,50	1,05	159,14	0,12				
/2	122,89	0,16	121,89	-0,74	124,58	1,82	116,73	0,96	158,27	-3,75				
/3	123,81	0,62	123,12	-0,18	124,93	2,08	117,84	1,42	158,62	-3,10				
/4	124,37	0,49	123,70	-0,35	125,45	2,07	118,23	1,08	159,27	-1,62				
/5	125,28	0,97	124,67	0,25	126,23	2,29	118,92	1,34	160,44	1,14				
/6	125,36	0,99	124,43	0,22	126,94	2,41	119,13	1,40	161,16	1,21				
/7	124,11	0,30	122,01	-0,04	127,82	1,54	117,81	0,73	161,66	-0,05				
/8	124,03	0,00	121,62	-0,82	128,29	1,39	118,17	0,61	159,31	-1,99				
/9	124,39	-0,10	122,91	-0,96	126,95	1,43	118,46	0,42	158,39	-2,74				
/10	124,53	0,06	123,41	-0,64	126,43	1,33	118,72	0,20	158,48	-0,85				
/11	124,38	0,07	123,69	-0,47	125,51	1,07	118,79	0,23	157,73	-0,96				
/12	123,54	-0,01	122,01	-1,32	126,19	2,20	118,48	0,83	153,37	-4,29				
2015/1	122,06	-0,71	119,57	-2,03	126,48	1,65	117,43	0,79	145,98	-8,27				
/2	122,26	-0,52	119,58	-1,90	127,02	1,95	117,57	0,72	145,88	-7,83				
/3	123,33	-0,39	121,29	-1,49	126,91	1,58	118,50	0,56	148,37	-6,47				
/4	123,45	-0,74	121,66	-1,65	126,60	0,92	118,50	0,22	147,73	-7,25				
/5	124,28	-0,80	122,88	-1,44	126,71	0,38	118,71	-0,65	151,06	-5,85				
/6	124,20	-0,93	122,60	-1,48	127,00	0,05	118,82	-0,27	151,07	-6,27				
/7	123,29	-0,67	120,43	-1,30	128,35	0,41	118,11	0,25	149,72	-7,39				
/8	123,30	-0,59	120,13	-1,23	128,93	0,50	118,49	0,27	147,83	-7,21				
/9	123,14	-1,01	120,67	-1,82	127,52	0,44	118,74	0,23	143,76	-9,24				
/10	123,10	-1,15	120,81	-2,11	127,14	0,56	118,89	0,14	143,27	-9,96				
/11	123,23	-0,93	120,91	-2,25	127,33	1,45	119,32	0,44	142,17	-9,87				

Leto	Hammonizirani indeksi cen v evro območju													
	Skupni indeksi			Blago			Storitve			Osnovna inflacija			Energija	
	indeks	letna rast		indeks	letna rast		indeks	letna rast		indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks
2007	104.4	2.1		104.2	1.9		104.5	2.5		103.6	2.0	110.5	2.6	
2008	107.8	3.4		108.2	4.0		107.2	2.5		106.1	2.5	122.9	11.6	
2009	108.1	1.0		107.3	-0.9		109.4	2.0		107.6	1.4	112.2	-8.7	
2010	109.8	1.5		109.1	1.6		110.8	1.3		108.6	0.9	120.3	7.2	
2011	112.8	2.7		112.8	3.4		112.8	1.8		110.5	1.7	134.4	11.9	
2012	115.6	2.5		116.2	3.0		114.8	1.8		112.5	1.8	144.9	7.9	
2013	117.2	1.4		117.8	1.4		116.5	1.5		114.0	1.3	145.9	0.7	
2014	117.6	0.35		117.6	-0.19		117.9	1.22		114.9	0.84	143.1	-1.84	
2014/1	115.7	-0.00		116.51	0.07		116.60	1.15		113.32	0.97	144.84	-1.40	
/2	116.92	0.70		116.70	0.23		117.19	1.28		113.77	1.11	144.92	-2.49	
/3	118.02	0.42		118.45	-0.01		117.42	1.15		115.10	0.85	144.42	-2.21	
/4	118.20	0.66		118.65	0.05		117.58	1.60		115.33	1.06	144.30	-1.82	
/5	118.07	0.49		118.57	0.04		117.38	1.12		115.22	0.80	144.20	1.14	
/6	118.20	0.50		118.38	-0.01		117.93	1.28		115.36	0.85	144.53	0.09	
/7	117.43	0.37		116.20	-0.04		119.02	1.25		114.58	0.82	144.19	-0.01	
/8	117.57	0.34		116.18	-0.34		119.37	1.20		114.89	0.90	143.39	-2.00	
/9	118.08	0.28		118.04	-0.33		118.10	0.99		115.40	0.75	143.64	-2.46	
/10	118.01	0.38		118.10	-0.29		117.86	1.22		115.41	0.70	142.33	-2.12	
/11	117.80	0.28		117.86	-0.37		117.68	1.11		115.33	0.63	140.37	-2.56	
/12	117.69	-0.17		117.03	-1.22		118.52	1.24		115.66	0.68	135.75	-6.29	
2015/1	115.85	0.24		114.57	-1.67		117.77	0.43		113.92	0.53	131.43	-9.25	
/2	116.59	-0.03		115.08	-1.39		118.55	1.16		114.47	0.61	133.50	-7.90	
/3	117.92	-0.09		117.38	-0.91		118.58	1.02		115.76	0.57	135.82	-5.82	
/4	118.21	-0.00		117.82	-0.70		118.70	0.92		116.04	0.62	135.95	-5.79	
/5	118.48	0.34		118.09	-0.41		118.94	1.33		116.16	0.82	137.23	-4.84	
/6	118.46	0.22		117.87	-0.44		119.21	1.04		116.18	0.71	137.09	-5.13	
/7	117.71	0.23		115.58	-0.54		120.48	1.22		115.55	0.84	136.13	-5.59	
/8	117.72	0.16		115.32	-0.75		120.85	1.22		115.87	0.85	133.20	-7.11	
/9	117.98	0.00		116.75	-1.10		119.57	1.28		116.32	0.79	130.81	-8.93	
/10	118.15	0.01		117.14	-0.82		119.45	1.31		116.50	0.94	130.18	-8.54	
/11	117.98	0.02		117.15	-0.61		119.04	1.19		116.31	0.85	130.18	-7.26	

Industrijske cene

Leto	Skupaj			Oprema			Repromaterial			Živiljske potreščine		
	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast
2009	113,58	-0,4	-0,16	102,96	-1,6	-0,43	116,68	-1,1	-0,17	110,25	-0,4	-0,15
2010	115,90	2,0	0,17	102,58	-0,4	-0,03	120,07	2,9	0,25	111,36	1,0	0,08
2011	120,28	3,78	0,24	103,19	0,59	0,05	126,30	5,20	0,29	114,12	2,5	0,19
2012	121,50	1,01	0,10	104,14	0,93	0,04	127,30	0,79	0,08	115,71	1,40	0,16
2013	121,86	0,30	-0,04	103,96	-0,17	0,01	127,33	0,03	-0,09	116,80	0,94	0,01
2014	120,55	-1,07	-0,08	103,65	-0,30	-0,02	125,01	-1,82	-0,14	116,31	-0,41	-0,10
2014/II	120,33	-1,4	-	103,27	-0,8	-	124,57	-2,3	-	116,45	-0,4	-
7	120,55	-1,0	-0,04	103,90	-0,3	0,11	124,86	-1,8	-0,21	116,40	-0,3	-0,17
8	120,51	-1,2	0,06	103,87	-0,2	0,17	124,99	-1,8	-0,13	116,11	-0,9	-0,12
9	120,66	-1,1	0,13	104,00	0,0	0,21	125,37	-1,5	-0,04	115,90	-1,0	-0,12
III	120,57	-1,1	-	103,92	-0,2	-	125,07	-1,7	-	116,13	-0,8	-
10	120,63	-1,0	0,18	103,93	0,0	0,15	125,28	-1,4	0,01	115,96	-0,9	-0,10
11	120,54	-0,9	0,25	103,98	0,3	0,20	125,06	-1,4	0,10	116,04	-0,8	-0,05
12	120,62	-0,6	0,21	104,15	0,5	0,12	125,24	-1,0	0,24	115,91	-0,8	-0,06
IV	120,60	-0,8	-	104,02	0,3	-	125,19	-1,3	-	115,97	-0,8	-
2015/1	120,64	-0,6	0,23	104,09	0,4	0,14	125,03	-1,1	0,14	116,27	-0,5	0,06
2	119,98	-0,4	0,02	103,84	0,5	0,08	124,16	-0,4	0,03	115,72	-0,8	-0,01
3	120,31	0,0	-0,10	103,85	0,6	-0,02	124,27	-0,2	-0,15	116,44	-0,2	0,10
I	120,31	-0,3	-	103,92	0,5	-	124,49	-0,6	-	116,14	-0,5	-
4	120,24	0,0	-0,15	103,87	0,7	0,02	124,01	-0,4	-0,25	116,62	0,2	0,23
5	120,34	0,1	-0,22	103,79	0,5	-0,07	124,22	-0,2	-0,19	116,63	0,3	0,18
6	120,31	-0,2	-0,23	103,75	0,4	-0,03	124,34	-0,3	-0,19	116,39	-0,3	-0,04
II	120,30	0,0	-	103,81	0,5	-	124,19	-0,3	-	116,55	0,1	-
7	120,30	-0,2	-0,23	103,86	0,0	-0,06	124,06	-0,6	-0,17	116,70	0,3	0,15
8	120,06	-0,4	-0,19	103,69	-0,2	-0,05	123,96	-0,8	-0,14	116,31	0,2	-0,05
9	119,54	-0,9	-0,15	103,53	-0,5	-0,05	123,51	-1,5	-0,11	115,55	-0,3	-0,08
III	119,97	-0,5	-	103,69	-0,2	-	123,84	-1,0	-	116,19	0,0	-
10	119,51	-0,9	-0,11	103,53	-0,4	-0,05	123,31	-1,6	-0,26	115,72	-0,2	-0,13

Leto	Povprečne plače															
	Skupaj bruto				Skupaj neto				Število plačanih ur				BTO plača za plačano uro			
	€	letni porast	mesečna rast	€	letni porast	mesečna rast	€	letni porast	število	letni porast	mesečna rast	€	letni porast	mesečna rast		
2008	1391,14	8,3	0,67	899,65	7,8	0,63	170	0,0	170	0,0	8,19	8,5	0,56			
2009	1439,26	3,5	0,11	930,16	3,4	0,12	168	-1,2	168	-1,2	8,58	4,9	0,59			
2010	1494,89	3,9	0,31	966,69	3,9	0,33	168	0,3	168	0,0	8,87	3,5	0,16			
2011	1524,56	2,0	0,09	987,34	2,2	0,10	167	-0,7	167	-0,7	9,08	2,3	0,02			
2012	1526,26	0,1	-0,09	991,47	0,4	-0,05	168	0,6	168	0,6	9,08	0,1	0,04			
2013	1523,14	-0,2	0,06	996,98	0,6	0,11	168	0,0	168	0,0	9,08	0,0	-0,04			
2014	1540,11	1,1	0,11	1005,34	0,8	0,07	168	-0,02	168	-0,02	9,19	1,2	0,02			
2014/II	1528,20	1,1	-	999,12	0,8	-	168	0,3	168	-	9,13	1,0	-			
7	1535,66	1,7	0,39	1002,75	1,2	0,30	175	0,0	175	0,0	8,75	1,6	-0,30			
8	1516,93	0,7	-0,10	992,94	0,3	-0,10	164	-3,5	164	-3,5	9,25	4,4	-0,27			
9	1519,32	1,6	0,08	994,31	1,1	0,13	169	3,0	169	3,0	8,97	-1,9	-0,17			
III	1523,97	1,3	-	996,67	0,9	-	169	-0,2	169	-0,2	8,99	1,4	-			
10	1543,66	1,1	0,20	1007,24	0,7	0,19	175	0,0	175	0,0	8,81	1,3	-0,12			
11	1633,22	1,0	-0,15	1053,77	0,8	-0,05	157	-4,3	157	-4,3	10,38	5,2	-0,07			
12	1566,09	1,4	0,07	1018,67	1,1	0,08	175	3,6	175	3,6	8,95	-2,0	-0,05			
IV	1580,99	1,2	-	1026,56	0,9	-	169	-0,2	169	-0,2	9,38	1,5	-			
2015/I	1538,01	0,2	-0,11	1003,48	-0,2	-0,18	169	-3,4	169	-3,4	9,11	3,8	-0,04			
2	1515,98	-0,3	-0,17	981,91	-1,3	-0,38	170	0,0	170	0,0	9,38	-3,0	0,83			
3	1550,33	1,6	0,08	1008,10	1,1	-0,02	171	3,7	171	3,7	9,32	-0,4	0,10			
I	1534,77	0,5	-	997,83	-0,1	-	170	0,1	170	0,1	9,27	0,1	-			
4	1543,95	0,8	0,09	1005,52	0,4	0,04	169	0,0	169	0,0	9,27	2,3	0,04			
5	1528,50	-0,2	-0,23	997,51	-0,3	-0,20	163	-4,1	163	-4,1	9,29	2,9	-0,04			
6	1539,82	1,2	0,29	1003,74	0,8	0,24	169	3,0	169	3,0	9,26	-0,4	-0,10			
II	1537,42	0,6	-	1002,26	0,3	-	167	-0,4	167	-0,4	9,27	1,6	-			
7	1541,83	0,4	0,23	1005,06	0,2	0,22	175,00	0,0	175,00	0,0	9,19	5,0	-0,15			
8	1524,44	0,5	-0,08	995,85	0,3	-0,01	163,00	-0,6	163,00	-0,6	9,21	-0,4	0,28			
9	1522,07	0,2	0,05	994,90	0,1	0,12	169,00	0,0	169,00	0,0	9,02	0,6	0,24			
III	1529,45	0,4	-	998,60	0,2	-	169	-0,2	169	-0,2	9,14	1,7	-			

Prihodki javnega sektorja

Leto	Skupaj			Neposredni davki in ostali prihodki			DDV in trošarine			Carine		
	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast
2008	14682,00	9,4	0,54	9958,52	10,7	0,73	4604,16	6,8	-1,39	120,09	2,77	-0,91
2009	13734,30	-6,1	-0,45	9194,90	-6,9	-0,64	4448,90	2,8	0,01	90,50	-24,0	-4,44
2010	13652,60	-0,4	0,2	8986,77	-2,2	0,0	4575,15	4,3	0,5	90,68	5,5	2,5
2011	14318,09	4,8	-0,85	9490,15	5,3	-0,1	4721,80	5,2	-0,3	106,14	17,9	0,0
2012	13924,47	0,6	-0,10	9200,75	4,9	0,26	4641,18	-1,0	-0,12	82,55	-19,0	-1,75
2013	13497,42	-3,1	0,17	8708,92	-5,4	-0,19	4711,04	1,5	1,18	77,47	-6,2	-0,95
2014	14174,40	5,1	0,23	9405,00	7,9	0,41	4847,11	2,9	-0,11	77,71	0,3	1,98
2014/II	3734,21	12,0	-	2507,26	17,0	-	1207,92	9,6	-	19,03	-16,3	-
7	1103,60	-2,0	-0,10	636,18	2,6	-0,09	461,25	-7,6	-0,63	6,17	-6,6	0,91
8	1118,07	-0,1	-1,36	754,57	3,5	-0,65	357,55	-6,9	-3,16	5,95	-5,2	3,81
9	1227,52	7,6	2,02	771,86	4,3	-0,06	449,34	13,4	6,20	6,32	19,3	2,14
III	3449,19	1,8	-	2162,62	3,5	-	1268,14	-0,4	-	18,43	2,5	-
10	1226,72	0,6	1,27	762,51	4,8	2,93	457,35	-5,8	-1,22	6,86	17,9	1,62
11	1179,69	3,3	-1,51	777,40	3,0	-0,74	395,63	3,7	-3,25	6,66	9,0	-0,19
12	1299,94	1,4	-1,64	855,49	4,6	-3,63	436,83	-4,8	2,92	7,62	49,9	8,38
IV	3706,35	1,8	-	2395,40	4,1	-	1289,81	-2,3	-	21,14	25,6	-
2015/1	1218,61	1,8	-0,20	736,26	-1,4	-1,36	476,45	6,9	1,41	5,90	18,3	2,31
2	1149,34	8,9	1,42	808,59	8,6	1,10	394,50	10,3	2,05	6,25	-13,7	-1,49
3	1066,29	3,3	-0,62	711,81	2,7	-1,25	345,37	4,0	0,45	9,10	32,5	2,61
I	3434,24	4,7	-	2256,65	3,3	-	1156,33	7,1	-	21,26	12,4	-
4	1342,83	7,7	2,05	885,07	7,3	4,53	449,79	8,4	2,03	7,97	20,1	-1,13
5	1097,61	-15,0	-1,20	744,85	-15,3	-0,62	346,06	-14,7	-2,49	6,71	17,2	-2,70
6	1290,51	7,8	1,52	850,72	5,9	0,08	433,01	11,9	5,01	6,78	1,8	-2,11
II	3730,96	0,2	-	2480,63	-0,7	-	1228,86	1,8	-	21,47	13,0	-
7	1161,62	5,3	-0,13	667,06	4,9	0,46	487,52	5,7	-1,08	7,04	14,1	-0,87
8	1206,26	7,9	0,20	783,92	3,9	0,08	415,70	16,3	0,30	6,64	11,6	1,28
9	1118,51	-8,9	-1,10	794,56	2,9	0,33	317,47	-29,3	-4,10	6,49	2,7	-0,04
III	3486,39	1,4	-	2245,54	3,9	-	1220,69	-2,5	-	20,17	9,5	-
10	1351,37	10,2	1,22	792,33	3,9	0,73	551,78	20,6	1,86	7,25	5,6	-0,99
11	1239,77	5,1	0,27	807,92	3,9	0,34	426,01	7,7	0,08	5,85	-12,2	-4,44

	Prispevki za socialno varnost															
	Skupno				Zdravstveno zavarovanje				Pokojninsko zavarovanje				Zaposlovanje			
	mio. €	letni porast	mesečna rast		mio. €	letni porast	mesečna rast		mio. €	letni porast	mesečna rast		mio. €	letni porast	mesečna rast	
2008	5496,23	10,5	0,78	2169,86	10,2	0,82	3300,93	10,8	0,77	2711	10,9	1,18				
2009	5597,70	2,01	-0,26	2221,80	2,58	-0,24	3347,60	1,58	-0,27	2830	4,8	1,42				
2010	5690,63	1,7	0,3	2263,68	1,9	0,3	3399,24	1,5	0,3	2770	-2,0	-1,6				
2011	5781,44	1,1	-0,1	2302,45	1,3	0,0	3451,02	0,9	-0,2	27,97	1,8	0,6				
2012	5720,63	8,4	-0,13	2268,25	5,7	-0,25	3425,95	-0,1		26,34	-0,1	-				
2013	5604,85	-2,1	0,36	2237,89	-1,3	4,54	3340,17	-2,5	6,17	26,79	1,7	-				
2014	5740,76	2,4	0,32	2314,13	3,4	0,46	3396,92	1,7	0,22	29,71	11,3	-				
2014/II	1451,66	3,2	-	605,40	8,0	-	838,80	-0,1	-	7,46	12,6	-				
7	476,03	3,1	0,60	192,41	5,2	1,10	281,16	1,6	0,14	2,45	7,6	-				
8	471,39	2,8	0,15	190,65	3,0	0,04	278,27	2,6	-0,17	2,46	6,8	-				
9	469,36	2,5	0,81	189,47	3,1	1,93	277,44	2,0	-0,03	2,45	12,1	-				
III	1416,78	2,8	-	572,54	3,8	-	836,87	2,1	-	7,37	8,8	-				
10	479,66	4,4	4,23	193,64	5,3	2,08	283,51	3,7	5,89	2,51	17,4	-				
11	476,95	2,1	2,91	192,43	3,2	3,09	282,07	1,4	3,62	2,45	2,1	-				
12	527,24	3,8	-3,28	211,32	5,2	-3,03	313,24	2,8	-3,36	2,68	9,2	-				
IV	1483,85	3,4	-	597,38	4,6	-	878,82	2,6	-	7,64	9,6	-				
2015/I	461,15	-2,0	-1,61	167,19	-11,2	-3,65	291,40	4,2	-0,38	2,56	10,5	-				
2	540,10	12,1	2,02	255,19	32,4	5,69	292,40	-1,5	-0,63	2,51	1,6	-				
3	451,79	3,6	-1,84	162,10	2,8	-3,83	287,15	4,0	-0,70	2,54	3,1	-				
I	1453,04	4,6	-	584,48	8,0	-	860,96	2,2	-	7,60	5,1	-				
4	492,50	-2,6	-0,45	197,14	-11,4	-0,84	292,77	4,2	-0,27	2,59	5,7	-				
5	486,36	2,9	-0,11	195,16	1,9	-0,30	298,69	3,6	0,02	2,51	-1,4	-				
6	486,49	2,8	0,03	194,99	1,9	-0,02	298,95	3,4	0,16	2,55	3,3	-				
II	1465,35	1,0	-	587,29	-2,5	-	870,41	3,8	-	7,65	2,5	-				
7	493,68	3,7	0,65	197,55	2,7	0,74	293,57	4,4	0,68	2,56	4,5	-				
8	488,45	3,6	0,41	195,19	2,4	0,06	290,70	4,5	0,56	2,57	4,3	-				
9	487,41	3,8	0,93	194,99	2,9	1,66	299,93	4,5	0,55	2,50	1,9	-				
III	1469,55	3,7	-	587,73	2,7	-	874,19	4,5	-	7,63	3,6	-				
10	490,38	2,2	0,74	196,17	1,3	0,02	291,64	2,9	1,30	2,56	2,1	-				
11	494,05	3,6	2,05	197,79	2,8	2,30	293,68	4,1	2,47	2,58	5,5	-				

Leto	Kreditni in depoziti									
	Kreditni podjetjem		Kreditni prebivalstvu		Depoziti podjetij		Depoziti prebivalstva			
	mio. €	letni porast	mio. €	letni porast	mio. €	letni porast	mio. €	letni porast	mio. €	letni porast
2006	11784	22,8	4871	25,8	3299	6,9	10940	6,0		
2007	15292	29,8	6117	25,6	3647	10,5	12003	9,7		
2008	19438	28,0	7443	22,4	3735	2,4	13237	10,3		
2009	20790	0,93	8413	7,49	3868	1,79	14362	4,55		
2010	20827	0,07	9282	10,33	4038	4,40	14897	3,73		
2011	20091	-3,53	9454	1,85	4016	-0,54	15151	1,71		
2012	18682	-7,02	9267	-1,98	3823	-4,83	15114	-0,24		
2013	14191	-23,88	8918	-3,77	4247	11,06	14613	-3,32		
2014	11190	-20,83	8763	-1,73	4710	10,90	15368	5,17		
2014/1	13951	-24,93	8879	-3,39	4201	10,70	14761	-3,05		
2	13840	-24,94	8849	-3,40	4159	10,52	14926	-2,37		
3	13773	-24,91	8853	-3,34	4407	4,88	14886	-1,73		
4	13735	-24,50	8849	-3,19	4356	5,12	14863	-0,01		
5	13628	-24,67	8835	-2,99	4428	5,08	14927	0,99		
6	13371	-25,80	8810	-3,18	4680	10,64	15025	1,51		
7	13201	-25,99	8808	-2,67	4674	9,49	15140	2,01		
8	13098	-26,53	8814	-2,70	4723	10,95	15259	3,10		
9	12978	-26,78	8813	-2,63	4718	10,70	15207	3,11		
10	12065	-30,35	8807	-2,48	4747	9,35	15205	3,78		
11	11923	-30,46	8791	-2,28	4696	10,26	15241	4,08		
12	11191	-20,83	8762	-1,74	4710	10,90	15368	5,17		
2015/1	11317	-18,88	8842	-0,42	4543	8,14	15486	4,91		
2	11213	-18,98	8802	-0,53	4521	8,70	15582	4,40		
3	11164	-18,94	8834	-0,21	4710	6,88	15593	4,75		
4	11054	-19,52	8826	-0,26	4655	6,86	15490	4,22		
5	10980	-19,43	8847	0,14	4747	7,20	15515	3,94		
6	10893	-18,53	8836	0,30	4999	6,82	15578	3,68		
7	10690	-19,02	8821	0,15	4936	5,61	15663	3,45		
8	10637	-18,79	8812	-0,02	5030	6,50	15630	2,43		
9	10438	-19,57	8825	0,14	5021	6,42	15665	3,01		
10	10333	-14,36	8873	0,75	4996	5,25	15745	3,55		

POJASNILO

Soavtorica tu navedenih člankov objavljenih v *Gospodarskih Gibanjih* dr. Alenka Kavkler je izredna profesorica Ekonomsko poslovne fakultete, Univerze v Mariboru.

KRIŽANIČ, Franc, OPLOTNIK, Žan, KAVKLER, Alenka, KOLŠEK, Vasja. CRM - Capacity Remuneration Mechanism- kot odziv na tržne razmere pri proizvodnji električne energije. *Gospodarska gibanja*, ISSN 0351-0360, mar. 2015, št. 476, str. 34-49, tabele. [COBISS.SI-ID 14318929]

VOLČJAK, Robert, KAVKLER, Alenka. Analiza preživetja ukrepa "usposabljanje in izobraževanje zaposlenih". *Gospodarska gibanja*, ISSN 0351-0360, feb. 2012, št. 444, str. 34-51, ilustr. [COBISS.SI-ID 11115804]

70

FESTIČ, Mejra, KAVKLER, Alenka, REPINA, Sebastijan. Investicije v obnovljive vire energije in primeri dobre prakse v EU. *Gospodarska gibanja*, ISSN 0351-0360, jul.-avg. 2009, št. 416, str. 35-57, tabele. [COBISS.SI-ID 30680877]

KAVKLER, Alenka, FESTIČ, Mejra, REPINA, Sebastijan. Primerjava referenčnih stroškov električne energije različnih tehnologij obnovljivih virov energije. *Gospodarska gibanja*, ISSN 0351-0360, nov.-dec. 2009, št. 419/420, str. 46-58, tabele, graf. prikazi. [COBISS.SI-ID 30924077]

KRIŽANIČ, France, OPLOTNIK, Žan, KAVKLER, Alenka, KOLŠEK, Vasja. O povpraševanju po delu in kapitalu pri pomembnejših evropskih proizvajalcih električne energije ter specifik HSE. *Gospodarska gibanja*, ISSN 0351-0360, jun. 2014, št. 469, str. 28-35, tabele. [COBISS.SI-ID 13869905]

KAVKLER, Alenka, KRIŽANIČ, France, OPLOTNIK, Žan, KOLŠEK, Vasja. Skupna faktorska produktivnost v HSE in primerljivih podjetjih. *Gospodarska gibanja*, ISSN 0351-0360, apr. 2014, št. 467, str. 28-40, tabele. [COBISS.SI-ID 13793105]

